

**REKENKAMERCOMMISSIE VAN DE GEMEENTE
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL**

Evaluatie Economisch Beleid

Maart 2013

Inhoudsopgave

Deel 1. Bestuurlijke nota

1. Inleiding
2. Onderzoekskader
3. Conclusies voor de gemeente Krimpen aan de IJssel
4. Conclusies voor samenwerking tussen Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel
- 5 a. Aanbevelingen voor B en W van de gemeente Krimpen aan den IJssel
- 5 b. Aanbeveling voor de raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel
- 6 Aanbevelingen voor de raad voor samenwerking tussen Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel
7. Reactie B en W
8. Nawoord Rekenkamer

Deel II. Nota van Bevindingen

1. Inleiding

In het voorjaar van 2012 is het onderzoek economisch beleid van start gegaan. Met evaluatie van het gevoerde economisch beleid is nadrukkelijk bedoeld op een breed veld van industrie tot zakelijke dienstverlening en van detailhandel tot bedrijven aan huis.

Het onderzoek is een 'pilot' voor het eerste gezamenlijke rekenkameronderzoek voor de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. De rekenkamer heeft in de uitwerking van dit onderzoeksthema nadrukkelijk gekozen voor een vergelijkende opzet. Voor de twee gemeenten zijn twee aparte rapporten uitgebracht. In elk van de rapporten is een vergelijkend deel opgenomen waarin de mogelijkheden worden geschetst voor beide gemeenten om optimaal samen te werken.

2. Onderzoekskader

De doelstelling van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de relevantie van het recent gevoerde economisch beleid van de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel en de effecten van dat gevoerde beleid voor de betreffende gemeenten.

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt: welke betekenis heeft het recente economisch beleid voor de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel gehad voor de versterking van de economische positie van de gemeenten?

Deelvragen:

1. Welke doelstellingen heeft het economisch beleid en welke instrumenten (o.a. citymarketing, imago) zijn daarvoor ingezet?
2. Wat is het financiële beslag geweest met de uitvoering van het beleid?
3. In hoeverre zijn de doelstellingen van het economisch beleid bereikt en is een aanwijsbaar gevolg van het gevoerd beleid?
4. Welke typen bedrijven zijn er in Capelle aan den IJssel; en Krimpen aan den IJssel en welke oordelen hebben de bedrijven over het beleid van de gemeenten wat betreft bereikbaarheid, dienstverlening en vergunningenbeleid?
5. Welke maatregelen worden genomen om nieuwe ontwikkelingen zoals kleinschalig ondernemerschap en zzp, het nieuwe werken (HNW), 24-uurseconomie, werken vanuit huis, detailhandel te stimuleren?
6. Welke mogelijkheden (kansen en bedreigingen) zijn er voor beide gemeenten om optimaal samen te werken op (regionaal) economisch terrein?

3. *Conclusies voor de gemeente Krimpen aan den IJssel*

Welke doelstellingen heeft het economisch beleid en welke instrumenten zijn daarvoor ingezet? (OV1)

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft zich op economisch terrein twee hoofddoelen en vier subdoelen gesteld.

De hoofddoelen hebben betrekking op werkgelegenheid (betaald werk voor burgers) en op de versterking van de economische structuur.

De subdoelen hebben betrekking op het toe leiden van burgers naar (betaald) werk, het ondersteunen en stimuleren van ondernemers, het actualiseren van de bestemmingsplannen en het opvangen van de effecten van de recessie.

De gemeente vervult vooral een pragmatische rol en probeert ontwikkelingen bij bedrijven en detailhandel te faciliteren en te stimuleren. Dit is terug te zien in de ondernomen activiteiten die veelal probleemgestuurd en gebiedsgericht zijn. Dat leidt ertoe dat externe organisaties de gemeente als reactief beoordelen.

Wat is het financiële beslag geweest met de uitvoering van het beleid? Ofwel: hoeveel middelen zijn ingezet op het economisch beleidsveld? (OV2)

In totaal zijn er voor 1,55 fte personen werkzaam bij de gemeente Krimpen aan den IJssel, die zich bezig houden met de uitvoering van het economisch beleid. De 1,55 fte is verdeeld over vijf personen waarvan er één extern is ingehuurd (0,6 fte).

Hiernaast houden drie medewerkers van andere afdelingen (Samenwerking, Ruimte) zich regelmatig bezig met economische vraagstukken.

De begroting van de 'afdeling' Economie bedroeg in 2010 nog ruim 83.000 euro. In 2011 en 2012 was dit aanzienlijk lager: respectievelijk 57.000 euro en 65.000 euro.

Welke maatregelen worden genomen om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren dan wel af te remmen? (OV3)

De gemeente Krimpen aan den IJssel speelt vooral in op de trend naar duurzaam ondernemen. Zij heeft hiervoor een duurzaamheidsvisie opgesteld; de daarbij behorende instrumenten komen vanuit de Wet Milieubeheer. Via monitoring worden de activiteiten bijgesteld, losgelaten of uitgebreid.

Daarnaast is de gemeente alert op de sterk groeiende populariteit van het zzp-schap. De behoeften van deze doelgroep zijn geïnventariseerd om hen in de komende tijd adequaat te kunnen faciliteren.

Of de gemeente met haar economische beleid ook anticiperend optreedt, blijft de vraag. De reactieve beoordeling van externe organisaties staat haaks op een innoverend en anticiperend vermogen. Ook beperken de capaciteit en de financiële middelen van de gemeente de mogelijkheden.

Welk type bedrijven zijn er in Krimpen aan den IJssel en welke oordelen hebben de bedrijven over het beleid van de gemeente wat betreft bereikbaarheid, dienstverlening en vergunningenbeleid? (OV4)

Het bedrijfsleven van de gemeente Krimpen aan den IJssel wordt gekenmerkt door:

- circa 2.000 bedrijven met circa 8.800 banen;
- kleinschaligheid;
- relatief veel bedrijvigheid in de maakindustrie, maritieme sector en detailhandel;
- relatief veel familiebedrijven en lang gevestigde bedrijven;
- ondernemers die een sterke binding met de gemeente hebben.

Uit de gesprekken met externe partijen en uit de telefonische enquête onder individuele ondernemers blijkt dat de gemeente Krimpen aan den IJssel voor de bereikbaarheid van de organisatie, het vergunningenbeleid en de dienstverlening in de meeste gevallen een kleine voldoende krijgt. Qua fysieke bereikbaarheid in en rond de gemeente (de problematiek rond de Algra-corridor) krijgt de gemeente een onvoldoende. Dit probleem is genoegzaam bekend. De respondenten geven aan dat er in Krimpen aan den IJssel korte lijnen bestaan tussen de externe partijen en de gemeente en dit wordt door iedereen gewaardeerd. Het is dan ook zaak om dit in de toekomst zo te blijven houden. De vergunningverlening kan op een aantal punten beter en dit terrein (en daarmee eigenlijk het hele regeldruk thema) lijkt in de afgelopen jaren enigszins vergeten onder druk van andere zaken die voorrang kregen. De dienstverlening aan de ondernemers kan ook verder worden verbeterd gezien de wat lage beoordeling. Het is daarbij vooral van belang om de ondernemers en externe organisaties voldoende inzicht in de gemeentelijke processen te geven, zodat men weet wat verwacht kan worden en hoe men zelf een bijdrage kan leveren om de procedures te versnellen.

In hoeverre zijn de doelstellingen van het economisch beleid bereikt en is er een aanwijsbaar gevolg voor het gevoerde beleid? (OV6)

Kenmerkend voor het economisch beleid is de pragmatische insteek, wat tot uitdrukking komt in de uitwerking ervan. Er wordt zo min mogelijk beleid op papier gezet en het doel is om ondernemers binnen de gestelde kaders de ruimte te bieden om te ondernemen. Gevolg hiervan is dat het economisch beleid, dat hoofdzakelijk procesmatig van aard is, moeilijk meetbaar is en dat het moeilijk is om vast te stellen of de gestelde hoofd- en subdoelen van het economisch beleid ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

De conclusies ten aanzien van de gestelde (sub)doelen:

- Het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente Krimpen aan den IJssel is in de afgelopen periode toegenomen, maar minder sterk dan de streefwaarde. De werkloosheid in de gemeente is weliswaar laag, maar in hoeverre dit door het gemeentelijk beleid wordt bewerkstelligd of door externe factoren (opbloei van het maritieme cluster) is onduidelijk.
- Ten aanzien van de versterking van de economische structuur blijkt een aantal positieve zaken. De gemeente kent een gezonde bedrijvendynamiek en het aantal opheffingen en faillissementen is beperkt. Ook kent de gemeente vrijwel geen leegstand van winkels en bedrijfsruimten. Inwoners van de gemeente zijn tevreden over het totale winkelaanbod.
- Het speerpunt om jongeren en mensen met een achterstand aan het werk te krijgen wordt door weinig externe organisaties en ondernemers opgemerkt.
- Ondersteuning en het stimuleren van de ondernemers wordt vaker opgemerkt. De toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de gemeente wordt breed gewaardeerd, maar de daadkracht wordt op sommige dossiers gemist. Vooral de Stormpolder vraagt om verdere ontwikkeling en de gemeente Krimpen zou hier een grote bijdrage aan moeten leveren. In de huidige bezetting komt de gemeente Krimpen echter middelen (financiën, menskracht) en invloed tekort om het bedrijfsleven in dit deel van de gemeente adequaat te kunnen faciliteren. Veel ontwikkelingen gaan ook boven het gemeentelijk niveau uit en dit gegeven wordt ook breed onderkend.
- Het actualiseren van de bestemmingsplannen speelt op dit moment vooral in de Stormpolder en Kortland. De detailhandelslocaties zullen op korte termijn moeten volgen, waarbij de nieuwe detailhandelsvisie het kader kan aangeven waarbinnen de vernieuwings- en uitbreidingsplannen van de drie belangrijkste winkelcentra kunnen worden uitgewerkt. Het ontbreken van een

langetermijnvisie op economisch terrein wordt door verschillende organisaties en ondernemers genoemd en het is dus zaak voor de gemeente om op korte termijn de structuurvisie bedrijven vast te stellen.

- Het beleidsdoel om de effecten van de economische recessie zo goed mogelijk op te vangen is een dermate breed doel dat niet vast te stellen is of de gemeente hier voldoende effect heeft bereikt en al dan niet voldoende inspanningen heeft gepleegd.
- Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is ook vooral gericht op het faciliteren van het bedrijfsleven. Een aantal bedrijven is hier ook al actief mee aan de slag gegaan.

4. *Conclusies voor samenwerking van de gemeente Krimpen aan den IJssel met de gemeente Capelle aan den IJssel*

Welke mogelijkheden (kansen en bedreigingen) zijn er voor beide gemeenten om optimaal samen te werken op (regionaal) economisch terrein? (OV5)

Uit de analyse van de samenwerking blijkt dat de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel op dit moment nog niet veel samenwerken. Als er al sprake is van samenwerking heeft dit te maken met ICT of het sociale en culturele domein (bibliotheek en Werkplein). Er wordt gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden tussen de beide gemeenten op voorzieningenniveau en hier liggen ook voldoende mogelijkheden. Daarnaast is er ook een aantal belemmeringen naar voren gekomen waar bij de verdere uitwerking van samenwerkingsmogelijkheden op economisch gebied rekening mee zou moeten worden gehouden.

Uit de analyse van de economische gegevens blijkt dat de beide gemeenten op economisch gebied veel verschillen vertonen. Zo is het aantal gevestigde bedrijven in Capelle circa drie keer zo groot als in Krimpen, ligt het aantal opheffingen in Krimpen lager, komt in het winkelaanbod tot uitdrukking dat Krimpen een meer landelijk karakter heeft (daar waar Capelle een meer verstedelijkte gemeente is) en heeft de gemeente Capelle met veel meer met leegstand van kantoor- en bedrijfspanden te maken dan Krimpen. Een overeenkomst is dat de winkelleegstand laag is en dat de koopkrachtbinding in beide gemeenten is gekrompen. Uit dit laatste is af te leiden dat het aanbod in beide gemeenten niet opgewassen blijkt tegen het concurrerende aanbod van o.a. Rotterdam. Deze onderwerpen zijn uitermate geschikt om gezamenlijk op te pakken en uit te werken in een gemeenschappelijke visie. Daarbij hoort ook een analyse van de factoren welke leiden tot een verminderde koopkrachtbinding en het afvloeien ervan naar Rotterdam. Lokale detailhandel verschaft ook lokale werkgelegenheid en is het meest te beïnvloeden op lokaal niveau.

Ten aanzien van de samenwerking constateert de rekenkamercommissie dat de hiervoor genoemde verschillen tussen de beide gemeenten soms ook leiden tot ongezonde concurrentie, waarbij men vooral vanuit het eigen economisch profiel optreedt. Voorts is de cultuur binnen beide gemeenten als het gaat om het handelen zeer verschillend. Daar waar Krimpen zich vooral reactief/faciliterend opstelt, is

Capelle gericht op proactief en stimulerend werken. Anders gezegd Krimpen is vraaggericht, terwijl Capelle aanbodgericht werkt. Deze verschillen (op zichzelf beiden zeer legitieme) opstellingen belemmeren eveneens een vruchtbare samenwerking. Dat is betreurenswaardig omdat niet iedere vorm van economische activiteit dezelfde benadering vraagt. ZZP'ers zijn zeer geholpen bij een helpende hand, die hen meeneemt door het doolhof van regels, etc. Waar ze bij de gemeente mee worden geconfronteerd, terwijl een internationaal opererend bedrijf vaak alleen behoefte heeft aan ondersteuning bij de oplossing van een hen zeer specifiek probleem.

Sa. Aanbevelingen voor het college van B en W van Krimpen aan den IJssel

Belangrijkste is om het goede van de economische aanpak van de gemeente te behouden en er als gemeente voor te zorgen dat ondernemers kunnen doen wat ze moeten doen en dit als gemeente te faciliteren. De bestaande aanpak is gericht op het behoud van de huidige bedrijven en het koesteren van lokale ondernemers. Dat levert voor nu meer op dan grootse plannen.

De rekenkamercommissie beveelt in de eerste plaats aan om door te gaan met het gevoerd pragmatische beleid. De doelgroep waardeert dat en dat de meetbaarheid van de resultaten daarmee minder is, is aanvaardbaar. Behoud van de aanpak van zaken en activiteiten die nu goed lopen zijn:

- Korte lijnen tussen externe partijen en de gemeente;
- Duurzaam ondernemen en de verdere implementatie van de duurzaamheidsvisie van de gemeente;
- Aandacht voor de zzp-ers in de gemeente

De rekenkamercommissie beveelt in de tweede plaats aan om een beleidsvisie te ontwikkelen waarin de doelen concreet geformuleerd en meetbaar zijn. De focus houden op gestelde doelen in plaats van nieuwe activiteiten plannen, zonder dat duidelijk is wat er met andere doelen is gebeurd.

De rekenkamercommissie beveelt in de derde plaats aan om op korte termijn een structuurvisie bedrijven vast te stellen. Het ontbreken van een lange termijn visie op economisch terrein kan verdere economische ontwikkeling stagneren.

De rekenkamercommissie beveelt in de vierde plaats aan om de dienstverlening aan de ondernemers te verbeteren. Door goed te communiceren over en inzicht te geven in gemeentelijke processen kan het voor externe organisaties en ondernemers het contact sterk verbeterd worden. Aandacht voor een meer faciliterende rol die vooral gericht is op het wegnemen van fysieke en administratieve belemmeringen

De rekenkamercommissie beveelt in de vijfde plaats aan om aandacht te schenken aan een adequate bezetting van de afdeling planvorming (bestemmingsplannen).

De rekenkamercommissie beveelt in de zesde plaats aan om met Capelle een gezamenlijk actieplan (inhoud en proces) te formuleren op die terreinen van het economisch leven, die in beide gemeenten duidelijk aanwezig zijn en zich er daarbij van bewust te zijn dat er verschillende wegen zijn die naar Rome leiden. Als het gaat om detailhandel zou het de voorkeur verdienen om daarvoor de proactieve stijl van Capelle te hanteren, terwijl de grotere

bedrijven wellicht beter geholpen zijn met een faciliterende houding zoals in Krimpen wordt gchanteerd.

5b Aanbeveling voor de raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel

De rekenkamercommissie bevoelt de raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel aan om een discussie te voeren over de mate van pro-activiteit van de gemeente op het terrein van economisch beleid.

6.Aanbevelingen voor de raadsleden van de gemeente Krimpen aan den IJssel wat betreft de samenwerking met Capelle aan den IJssel.

In het verlengde van de samenwerking op het terrein van ICT en sociale en culturele activiteiten (bibliotheek en Werkplein) bevecht de rekenkamercommissie aan om samen te werken met de gemeente Capelle aan den IJssel op het terrein van economisch beleid. Die samenwerking kan vooral plaats vinden door bundeling van beleidsafdelingen en beleidsmedewerkers waardoor er beleid ontwikkeld kan worden ten behoeve van lokaal beleid door: Het opstellen van beleidsnota's met daarin:

- Gemeenschappelijke aandacht voor verlies van koopkrachtbinding
- Gemeenschappelijke aandacht voor lokale ondernemers
- Gemeenschappelijk accountmanagement
- Gemeenschappelijke aandacht voor zzp-ers

Rekenkamercommissie
Postbus 200
2920 AE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Datum: 18/04/2013
Zaaknummer: ZK13001817
Afdeling: Ruimte
Contactpersoon: A.E. Bosker
Uw brief van: 21-03-2013
Onderwerp: Onderzoek economisch
beleid

18 APR. 2013

Geacht college,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de nota van bevindingen, met daarbij de concept conclusies en aanbevelingen die u ons voor bestuurlijk hoor- en wederhoor heeft aangeboden. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om bestuurlijk te reageren op de nota van bevindingen en de concept conclusies en aanbevelingen.

Onderzoek heeft (te) lange doorlooptijd gekend

Wat ons in eerste instantie opvalt is de (lange) doorlooptijd van deze evaluatie in een periode dat veranderingen zich snel (lijken te) voltrekken.

De rekenkamer heeft in haar jaarplan voor 2012 in Capelle aan den IJssel aangekondigd dat een onderzoek verricht zal worden naar het gevoerde economisch beleid. In maart 2012 wordt het onderzoeksthema "gemeentelijk economisch beleid" nader uitgewerkt. Omdat het onderzoek naar economisch beleid ook wordt uitgevoerd voor de gemeente Krimpen aan den IJssel, wordt er nadrukkelijk gekozen voor een vergelijkende onderzoeksopzet.

Uiteindelijk ontvangen wij nu eerst in maart 2013 de uitkomsten voor bestuurlijk hoor- en wederhoor. Deze lange doorlooptijd kleurt (deels) onze reactie. Wij constateren namelijk dat er (ook) op economisch gebied (recent) veel is gebeurd en in ontwikkeling is.

Reactie op uw aanbiedingsbrief

In uw aanbiedingsbrief gaat u vooral in op de mogelijkheden van samenwerking tussen onze gemeente en de gemeente Capelle aan den IJssel. Aangezien wij vorig jaar onomwonden hebben gekozen voor samenwerking met onze buurgemeente, zijn wij bijzonder benieuwd naar uw conclusies en aanbevelingen op dit punt.

Een beetje teleurstellend is dan wel dat u heeft geconstateerd dat Capelle en Krimpen aan den IJssel elkaar 'niet vanzelfsprekend opzoeken'. Dat beide gemeenten elkaar niet zouden opzoeken, is een conclusie die wij niet (meer) kunnen delen. Beide gemeenten hebben in 2012 immers heel nadrukkelijk een (gefaseerd) traject van samenwerking uitgestippeld. Ons college heeft daar geregeld contact over met het Capelse college. Ook tussen individuele wethouders is veel contact.

Aangezien in het leven in het algemeen, en in bestuurlijk Nederland in het bijzonder, niets vanzelfsprekend is, is die conclusie bijna een open deur. Net zoals de constatering dat er cultuurverschillen tussen beide gemeenten zijn, natuurlijk geen nieuws is. Dat is bijv. in

Wilt u bij al uw correspondentie het zaaknummer vermelden.

2009 bij de (gezamenlijke) bestuurskrachtmeting al geconcludeerd. Wij laten ons daardoor echter zeker niet weerhouden.

Daar staat tegenover dat u – net als de gemeentebesturen van beide gemeenten – voldoende kansen ziet waar beide gemeenten elkaar kunnen versterken. Uw conclusie dat de Algerabrug daarbij een grotere belemmering lijkt te zijn dan strikt genomen noodzakelijk is, kunnen wij (ook) niet goed (meer) plaatsen.

Juist op het gebied van de Algeracorridor werken beide gemeenten in het kader van 'Beter benutten' nauw samen met de Stadsregio en de buurgemeenten (Nederlek, Ridderkerk) om een maatregelenpakket te realiseren waarmee de doorstroming op korte termijn kan verbeteren.

Overigens brengen de verschillende betrokken gemeenten daarbij natuurlijk wél nadrukkelijk het belang van hun eigen ondernemers en inwoners in. Die belangen lopen (helaas) niet altijd parallel.

Economisch beleid in Krimpen aan den IJssel tot 2010

Voordat wij een verdere reactie geven, hechten wij eraan om zelf de ontwikkeling van het economisch beleid in Krimpen aan den IJssel 'historisch' te duiden.

In 2009 heeft onze gemeente samen met de gemeenten Capelle aan den IJssel, Ridderkerk en Albrandswaard deelgenomen aan een 'bestuurskrachtmeting-nieuwe-stijl'. Het begrip bestuurskracht is daarbij gedefinieerd als:

de mate waarin gemeentebestuur en organisatie erin slagen om – samen met de lokale samenleving – kansen te benutten en bedreigingen af te wenden door verschillende in die samenleving aanwezige 'kapitalen' in te zetten, waarbij het gemeentebestuur en de organisatie – vaak tegelijkertijd – verschillende rollen kunnen vervullen.

Een van de in de lokale samenleving onderscheiden kapitalen is 'Economie'. Met betrekking tot dat kapitaal hebben wij in 2009 zelf al geconcludeerd dat de gemeente geen economisch beleidsplan kent. En dat er ook geen specifiek beleid is om het ondernemerschap te bevorderen.

Wél bevat de Structuurvisie 'Ruimte voor ontwikkeling' (2004) een apart hoofdstuk over de lokale economie. In al zijn eenvoud heeft dit sinds 2004 het bestuurlijk handelen op het gebied van het 'kapitaal' economie bepaald.

Verder hebben wij in 2009 op het gebied van de (lokale) economie zelf een aantal kansen en bedreigingen benoemd. Zo is de gemeente intern (ambtelijk/bestuurlijk) noch extern (naar het bedrijfsleven en het onderwijs) nog weinig actief om de relatie tussen de vraag- en aanbodzijde van de arbeidsmarkt te bevorderen.

De ruimtelijke mogelijkheden die er in de Stompolder (nog) zijn, bieden – weliswaar na herstructurering en sanering – kansen voor economische structuurversterking. Hierbij kan de gemeente aansluiten bij het programma Rivieroevers van de Stadsregio. Het Rijk is naar alle waarschijnlijkheid bereid om het sterk vervuilde EMK-terrein, waar het Rijk eigenaar van is, te saneren, zodat zich ook hier weer (watergebonden) bedrijven kunnen vestigen.

Mede als reactie op uw aanbevelingen wijzen wij u er op dat in 2009 ambtelijk en bestuurlijk wisselend wordt gedacht over de rol die de gemeente ten aanzien van het kapitaal Economie zou moeten o.g. kunnen spelen. Wij zijn van mening dat een gemeente in algemene zin, maar zeker een gemeente van de omvang van Krimpen aan den IJssel maar beperkte mogelijkheden heeft om de lokale economie te 'regisseren'.

Het is dan ook de vraag of versterking van die rol – wat velen lijken te willen – het beoogde resultaat zal opleveren. Faciliteren – wat de gemeente sinds jaar en dag doet – zou wel eens het maximaal haalbare kunnen zijn.

Overigens is het daarbij van belang dat aan de 'bestuurskrachtmeting-nieuwe-stijl' een filosofie ten grondslag ligt waarbij het vermogen van de samenleving (burger, instellingen, bedrijfsleven) om zelf problemen aan te pakken, los van inspanningen van de overheid, meer en meer centraal komt te staan. Sociale cohesie en sociaal kapitaal zijn daarbij van groot belang. Het is een filosofie die ons college sterk aanspreekt.

Verder wordt in de 'bestuurskrachtmeting-nieuwe-stijl' verondersteld dat de noodzaak van maatschappelijke veerkracht de komende jaren wel eens groter zou kunnen worden. Dat heeft deels te maken met de groeiende complexiteit en onkenbaarheid van de samenleving (waardoor de overheid minder adequaat kan sturen), deels met economische teruggang (teruglopende middelen) en deels met de herstructurering van de verzorgingsstaat (waarbij het maatschappelijk middenveld wellicht een deel van de verantwoordelijkheid kan overnemen).

Veerkracht verschilt per gemeenschap. In de ene gemeente is die groter dan in de andere, en dat geldt ook voor wijken en buurten binnen een gemeente. Een gemeentebestuur moet zich daarvan bewust zijn, als het, zoals hierboven gesteld, een keuze maakt ten aanzien van zijn eigen rol in de samenleving. Gemeenten kunnen voorstander zijn van een samenleving die in hoge mate zichzelf bestuurt, of van partnerschap tussen overheid en maatschappij, of van een overheid die vooral zelf bepaalt wat er moet gebeuren.

Ten tijde van de bestuurskrachtmeting vinden de Krimpense bedrijven de gemeente toegankelijk en aanspreekbaar. Bedrijven geven wel aan dat zij daadkracht missen, onder andere bij grotere opgaven.

De visitatiecommissie is in 2009 van mening dat die grotere opgaven (de vernieuwing van het centrum, de herstructurering van de Stormpolder en de bereikbaarheid van de gemeente) complexe opgaven betreffen. De commissie beveelt het aanstellen van een zeer bekwame projectleiding aan, al dan niet door het inhuren van externe expertise en gedurende de gehele looptijd van de projecten.

Economisch beleid in de (nieuwe) bestuursperiode 2010-2014

Na de verkiezingen van 2010 hebben SGP, VVD, PvdA en ChristenUnie een coalitie gevormd. Hun 'grote ambities' hebben zij vastgelegd in het coalitieakkoord 'Naar een nieuw evenwicht'. De coalitie stelt daarbij de eigen rol van het (Krimpense) gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie nadrukkelijk ter discussie.

Als leidraad voor hun akkoord kiezen de coalitiepartners heel bewust voor één van de conclusies en tegelijkertijd ook een aanbeveling uit de bestuurskrachtmeting:

'De toekomst (...) is een kwestie van geduld hebben, kleine ambities realiseren in samenwerking met burgers en lokale maatschappelijke organisaties, grote ambities in samenwerking met grotere spelers oppakken en tegelijkertijd te hoge verwachtingen temperen.'

Economische structuurversterking is één van de maatschappelijke vraagstukken waaraan de coalitie prioriteit wil geven, zonder al te hoge verwachtingen te willen wekken. De coalitie is van mening dat een *proces* (voor de goede orde, dat is wat anders dan een 'project') van geleidelijke herstructurering van de Stormpolder een belangrijke bijdrage kan leveren aan de positie van Krimpen aan den IJssel in de regio. Voor het behoud en het uitbouwen van die positie is het nodig dat de werkgelegenheid in de gemeente behouden blijft en bij voorkeur verder kan groeien.

Daarvoor is een goede (externe) bereikbaarheid van de gemeente in het algemeen en de Stormpolder in het bijzonder van groot belang. Verbetering van de bereikbaarheid én beïnvloeding van mobiliteit zijn daarom ook prioriteiten van de coalitie.

Ten slotte zijn veiligheid en duurzaamheid twee maatschappelijke vraagstukken die voor het lokale bedrijfsleven van groot belang zijn. Duurzaam ondernemen en veilig ondernemen zijn (in deze bestuursperiode) daarom ook twee speerpunten van beleid.

In het kader van de economische structuurversterking wil de coalitie dat ons college de komende vier jaar uitvoering geeft aan:

- het EMK-terrein;

- parkmanagement;
- de ontwikkeling van de bedrijvencampus;
- het opstellen van een nieuw bestemmingsplan.

In het collegeprogramma van juni 2010 hebben wij het een en ander verder uitgewerkt. Vervolgens hebben wij de (vernieuwde) website 'gepromoveerd' tot ons belangrijkste communicatiemedium.

Communicatie over het economisch beleid

Bij de nieuwe opzet van de huidige gemeentelijke website is bewust voor een hoofdmenu met een beperkt aantal 'knoppen' gekozen, te weten:

- wonen en leefomgeving;
- zorg en welzijn;
- vrije tijd;
- onderwijs en werk;
- gemeente.

Onder de knop 'Onderwijs en werk' wordt informatie aangeboden over bedrijventerreinen en ondernemen. Veilig en duurzaam ondernemen komen (ook) aan de orde onder de knop 'Wonen en leefomgeving'.

Wij hebben inmiddels gezien dat op de website van de gemeente Capelle aan den IJssel een 'knop' is te vinden die met één klik toegang geeft tot alle (?) voor het 'Ondernemen' relevante informatie. Wij willen bezien of en zo ja, op welke wijze deze vorm de communicatie tussen onze gemeente en ondernemers (verder) kan verbeteren.

Per 1 januari 2011 hebben wij ons overigens aangesloten bij het 'IJssel Business Magazine'. Dit is een kwartaalblad dat wordt uitgegeven door de Krimpense en Capelse ondernemersverenigingen en de gemeenten Capelle en Krimpen aan den IJssel.

Bewijs van goede dienst

Op 6 februari 2012 heeft de gemeente het 'Bewijs van goede dienst' gekregen voor het verbeteren van de service aan ondernemers. In het bewijs staat wat de gemeente al goed doet en wat er kan verbeteren in de dienstverlening aan ondernemers.

In het bewijs staat overigens ook aan welke randvoorwaarden bedrijven zelf kunnen en moeten voldoen. Een aspect dat wij in het onderzoek van de rekenkamer missen.

Het verbeterplan dat onderdeel is van het 'Bewijs van goede dienst' is uitgangspunt voor het verbeteren van de dienstverlening aan bedrijven.

Bevindingen, conclusies en aanbevelingen economisch beleid

Met het voorgaande hebben wij willen aangeven dat wij de bestuurskrachtmeting nadrukkelijk hebben gebruikt bij het (opnieuw) vormgeven van het Krimpense economische beleid. Het 'Bewijs van goede dienst' zetten wij in om de dienstverlening aan bedrijven te verbeteren.

Dit gezegd hebbend zijn wij dan natuurlijk geïnteresseerd in uw bevindingen en conclusies en aanbevelingen. Daarmee krijgen wij immers de beschikking over informatie die ons of een volgend college kan helpen bij een volgende verbeteringslag.

De centrale vraag van uw evaluatie vinden wij zonder meer herkenbaar. Die zouden wij willen samenvatten als de vraag naar de mate waarin (de aanwezigheid van) gemeentelijk economisch beleid 'relevantie' heeft op de economische positie van de gemeente.

U lijkt daarbij – net als ons gemeentebestuur – niet uit te sluiten dat hieraan in algemene zin getwijfeld kan worden. Het verbaast ons dan dat u toch wat 'gemakkelijk' aanbevelingen lijkt te formuleren die ons uitnodigen om een beleidsvisie en een structuurvisie te ontwikkelen. U bent blijkbaar toch van mening dat de aanwezigheid van economisch beleid zonder meer relevant is voor de economische positie van de gemeente?

Nog even los van het feit dat er volgens ons nu feitelijk (al langere tijd) sprake is van een heldere economische beleids- en structuurvisie, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de vaste structurele basis die de gemeente nastreeft voor detailhandel en bedrijven.

Voor detailhandel heeft het gemeentebestuur deze beleids- en structuurvisie in 2012 vastgesteld. Versterking van de hoofdwinkelstructuur, die bestaat uit de Crimpenhof, de Korf en de Olm, staat daarbij centraal. De winkelstrips krijgen de mogelijkheid om te vernieuwen. Webwinkels worden mogelijk gemaakt, indien en voorzover ze aan een aantal strikte (ruimtelijke) voorwaarden voldoen.

Bij het opstellen van de Detailhandelsvisie hebben wij de ontwikkelingen in de nabij omgeving (Capelle aan den IJssel, Krimpenerwaard en Rotterdam) nadrukkelijk in de overwegingen betrokken. Een en ander in overleg met de Kamer van Koophandel en het Hoofdbedrijfschap Detailhandel.

De Detailhandelsvisie is nu uitgangspunt voor het actualiseren van de bestemmingsplannen. Uiterlijk 1 juli aanstaande stelt de gemeenteraad deze bestemmingsplannen vast. Dan beschikt de gemeente weer over een actueel planologisch regime waaruit blijkt waar de gemeente (perifere) detailhandel (ruimtelijk) gewenst en/of toelaatbaar acht.

Zowel met de eigenaren/winkeliers van de Crimpenhof als de Korf en de Oim zijn wij overigens (doorlopend) in gesprek over mogelijke uitbreiding en/of vernieuwing van deze centra. Wellicht dat dit voor de 'buitenwereld' niet altijd voldoende duidelijk is.

Voor bedrijven is nog steeds de belangrijkste doelstelling de duurzame instandhouding en vernieuwing van de bestaande bedrijventerreinen Stormpolder, Parallelweg en De Krom. Dat ligt ook vast in diverse beslissingen en uitspraken van de gemeenteraad. Vergroten van het aantal arbeidsplaatsen (door intensivering van het grondgebruik) is daarbij – in alle eenvoud – het meetbare doel. De maritieme sector en metaalbedrijven zien wij als de vaste en kenmerkende structurele basis die wij primair willen faciliteren.

In het kader van het programma Rivierzones van de Stadsregio is een gebiedsprofiel voor 'Rivierenland' (rivieroevers van de gemeenten Ridderkerk, Rotterdam-IJsselmonde en Capelle en Krimpen aan den IJssel) ontwikkeld. In dit gebiedsprofiel heeft de Stormpolder als centrum voor (maritieme) 'maakindustrie' een prominente plek gekregen.

Nauwe samenspraak met marktpartijen, ondernemersorganisaties en individuele ondernemers is daarbij de – nog steeds door de doelgroep gewaardeerde – strategie. Voor de herstructurering van de Stormpolder is inmiddels een concreet plan van aanpak beschikbaar en het ontwerpbestemmingsplan ligt ter inzage. Een en ander wordt ambtelijk begeleid door een ervaren – bij de gemeente Rotterdam ingehuurd – projectleider.

Het planologisch regime voor Parallelweg en De Krom wordt geactualiseerd in het bestemmingsplan Kortland, waarvoor het ontwerp nu ook ter inzage ligt. De infrastructuur rondom Parallelweg en De Krom komt op korte o.q. iets langere termijn in uitvoering.

Voor de andere – verspreid in Kortland en Langeland aanwezige – bedrijvigheid beschikt de gemeente uiterlijk 1 juli aanstaande ook weer over een actueel planologisch regime.

De aanbeveling om aandacht te besteden aan een adequate bezetting van de 'afdeling planvorming' lijkt ons derhalve op zijn minst achterhaald. Het opstellen van een 'structuurvisie bedrijven' is – min of meer noodgedwongen – achterhaald door de tijdsdruk om voor 1 juli nieuwe bestemmingsplannen vast te stellen. Daar staat tegenover dat na vaststelling van die bestemmingsplannen de bedrijvenstructuur weer een actuele juridische basis kent.

Voor de 'Algeracorridor' is een pakket van concrete maatregelen (Beter Benutten) in voorbereiding. Dit pakket is in nauwe samenwerking met de Stadsregio en de gemeente Capelle aan den IJssel tot stand gekomen.

Verder herhalen wij hier dat wij groot belang hechten aan het gericht van dienst zijn van ZZZP'ers. Wij zijn blij dat een aantal ZZZP'ers inmiddels zelf een 'taskforce' hebben gevormd. Ook hier blijkt weer de kracht van de lokale Krimpense economie.

Duurzaam ondernemen en veilig ondernemen blijven wij eveneens actief ondersteunen. Wij zijn er trots op dat in februari 2013 hercertificering van de bedrijventerreinen Stompolder, Parallelweg en De Krom heeft plaatsgevonden.

Bevindingen, conclusies en aanbevelingen samenwerking

Kort samengevat doet u de gemeente Krimpen en Capelle aan den IJssel de aanbeveling om een gezamenlijke (virtuele) ambtelijke eenheid te vormen die het economisch beleid voor beide gemeenten ontwikkelt en één gezicht (accountmanagement) naar buiten vormt.

Met respect vinden wij het tamelijk arbitrair om dat (enkel) met de gemeente Capelle aan den IJssel te doen. Er liggen immers voor onze gemeente ook relaties met gemeenten in de Krimpenwaard. Voor Capelle aan den IJssel zal gelden dat er een nadrukkelijke relatie ligt met Rotterdam(-Oost).

Als al – binnen de 'economische ruimte' van de Stadsregio en de Metropoolregio i.o. – zou moeten worden samengewerkt op subregionaal niveau, dan lijkt de schaal Capelle/Krimpen nog steeds te klein. Dat blijkt o.a. uit het (recente) initiatief 'Zeppelin', waarin business clubs aan de oostkant van Rotterdam, Capelle aan den IJssel en de westkant van de Krimpenwaard (Krimpen aan den IJssel en directe buurgemeenten) samenwerken.

Wij willen zeker in overweging nemen om – nog meer dan nu al het geval is – de samenwerking met onze buurgemeenten te zoeken. Gelet op de onzekerheid van het bestuurlijke landschap (herindeling Krimpenwaard, opheffing Stadsregio, vorming Metropoolregio) pleiten wij er echter niet voor om dat op korte termijn te doen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Krimpen aan den IJssel,
De secretaris,

De burgemeester,

(loco-burgemeester)

Nawoord

De rekenkamercommissie heeft kennis genomen van de reactie van het college van burgemeesters en wethouders. Wij constateren dat u geen directe reactie geeft op de conclusies en aanbevelingen, maar een meer beschouwende reactie. Hieronder gaan wij op enkele punten uit uw reactie in.

De rekenkamercommissie heeft, in nauwe samenwerking met onderzoeksbureau Panteia, met voortvarendheid het onderzoek ter hand genomen en afgerond. Wij zijn dan ook van mening dat gelet op zorgvuldige waarheidsvinding de doorlooptijd van het onderzoek niet te lang is geweest. Bepalend voor de doorlooptijd van een gemeenschappelijk onderzoek zijn o.a. de afstemming tussen de twee gemeenten, de voorgeschreven termijn voor ambtelijke verificatie, en de voorgeschreven termijn bestuurlijke hoor- en wederhoor. Wij delen uw wens om waar mogelijk de doorlooptijden te bekorten. Dat is voor ons een permanent aandachtspunt.

In uw reactie gaat u uitgebreid in op aspecten van economisch beleid dat recent is geformuleerd en al dan niet is geïmplementeerd in de gemeente Krimpen aan den IJssel. De tekst op p. 2 tot en met p.5 getuigt van serieuze aandacht voor economisch beleid.

Op p. 6 formuleert u een uitnodigende en prikkelende vraag: "U bent blijkbaar toch van mening dat de aanwezigheid van economisch beleid zonder meer relevant is voor de economische positie van de gemeente? De rekenkamercommissie is stellig van mening dat de aanwezigheid van economisch beleid zonder meer relevant is voor de economische positie van de gemeente. Het is wel van belang op welk schaalniveau het gemeentelijk economisch beleid zich richt. Het nut van het formuleren van gemeentelijk beleid economisch beleid gericht op landelijk of Europees niveau is zinloos. Economisch beleid gericht op specifieke lokale aspecten zoals detailhandel en lokale bedrijvigheid kan zeer effectief zijn.

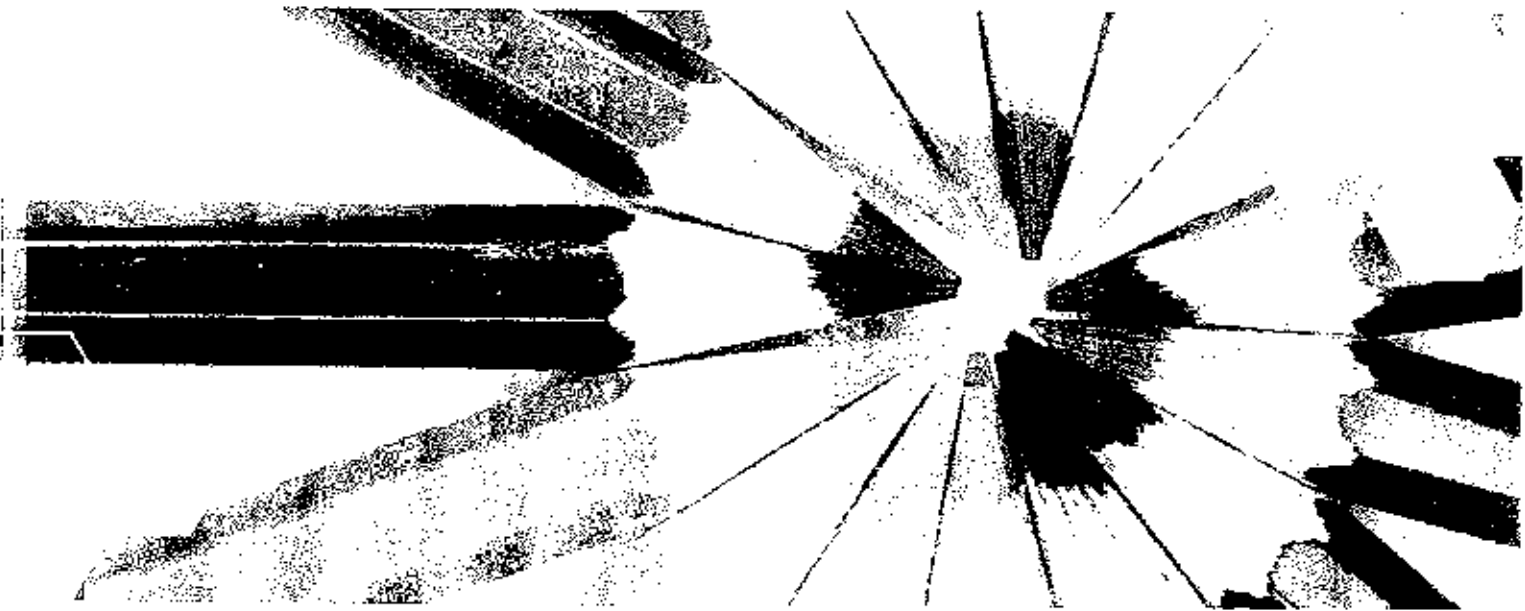

RESEARCH
Research to Progress

Research voor Beleid | P.M. | N.v.A. | 100 | Stratus | 1781

Nota van bevindingen

Evaluatie Economisch Beleid

Gemeente Krimpen aan den IJssel

Een onderzoek in opdracht van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel en de Rekenkamercommissie Krimpen aan den IJssel

dr. N.E. Strocker, drs. J. Snoei, drs. W. van Rijt-Veltman,
drs. B. Noordhuizen

BA4041/C04090

Zoetermeer, januari 2013

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Panteia. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Panteia. Panteia aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond van het onderzoek	5
1.2	Doel-, vraagstelling en evaluatiemodel	6
1.3	Opzet van het onderzoek	9
1.4	Leeswijzer	9
2	Economisch beleid Krimpen aan den IJssel	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Doelstellingen economisch beleid	11
2.3	Activiteiten en instrumenten	12
2.4	Inzet middelen	18
2.5	Maatregelen nieuwe ontwikkelingen	20
2.6	Oordeel externe partners over de gemeente	22
2.7	Doelbereik en effect gevoerde economische beleid	25
2.8	Conclusies	28
3	Overstijgende analyse	31
3.1	Inleiding	31
3.2	Huidige samenwerking en de toekomst	31
3.3	Economische kengetallen	32
3.4	Conclusies	37
Bijlagen		
1	Normenkader	39
2	Gesprekspartners	43
3	Kenmerken bedrijven telefonische enquête	45

1 Inleiding

1.1 Achtergrond van het onderzoek

De Rekenkamer van Capelle aan den IJssel en de Rekenkamercommissie van Krimpen aan den IJssel hebben samen een onderzoek laten uitvoeren naar het economisch beleid in beide gemeenten¹. Het economisch beleid is een actueel en relevant onderwerp en stond reeds in de jaarplanning van de Rekenkamer van Capelle aan den IJssel. Bovendien is het economisch beleid een onderwerp waarop een goede, objectieve vergelijking tussen beide gemeenten mogelijk is. Aan Pantcia is de opdracht gegeven voor de uitvoering van dit gezamenlijke onderzoek.

Lokaal economisch beleid

Als naar het economische beleid van Nederlandse gemeenten gekeken wordt, dan zien we een aantal elementen die blijvend of structureel van aard zijn en een aantal elementen die ingegeven zijn vanuit ontwikkelingen die zich vandaag de dag voordoen. De *structurele elementen* hebben veelal tot doel het algemene vestigings- of ondernemingsklimaat op lokaal (en regionaal) niveau te versterken. De *eigentijdse of variabele elementen* hebben veelal tot doel specifieke doelgroepen van ondernemingen of economische 'hotspots' te stimuleren. In beide onderdelen van het beleid en de uitvoering ervan treden de gemeenten op als facilitator, ontwikkelaar, beheerder en dienstverlener. Tegenwoordig komt daar steeds vaker de rol van makelaar en procesbegeleider bij: de gemeente als initiator en samenwerkingspartner van multidisciplinaire ontwikkelteams, PPS-constructies en Triple-O (overheid, ondernemers, onderwijs) samenwerkingsverbanden.

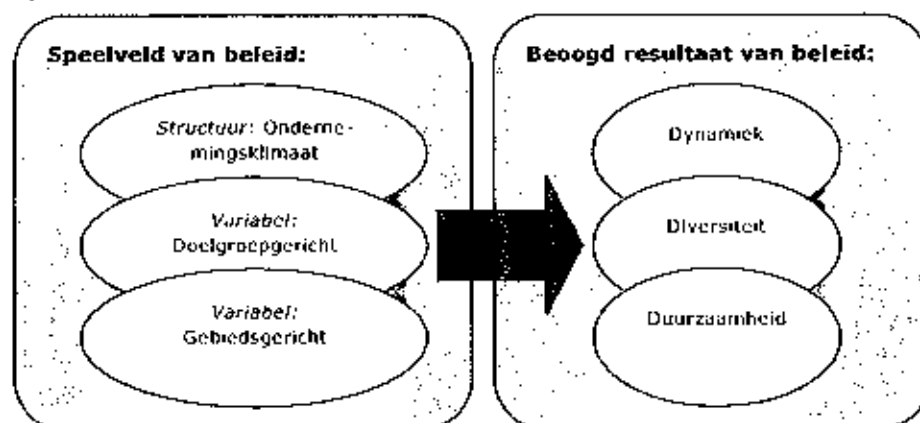
De ambities of doelen van gemeenten (en regio's) concentreren zich grotendeels rond drie thema's: Dynamiek, Diversiteit en Duurzaamheid.

- **Dynamiek (D1)** staat voor het streven naar een gezonde bedrijvendynamiek met een instroom van voldoende starters, een hoge overlevingskans en het hebben van voldoende doorgroeiërs en snelle groeiërs. Het staat ook voor een behoud van (stabiele) bedrijven en voor succesvolle bedrijfsoverdrachten. Kenmerkend voor een gezonde dynamiek is continue vernieuwing van het ondernemingenbestand en de bedrijfsactiviteiten rondom een vaste structurele basis.
- **Diversiteit (D2)** is het gewenste kenmerk voor de productie- of sectorstructuur. Een diversiteit aan bedrijvigheid betekent doorgaans een stabiele economische ontwikkeling en meer flexibiliteit bij economische tegenwind. Het betekent doorgaans ook betere kansen op de arbeidsmarkt voor de eigen beroepsbevolking.
- **Duurzaamheid (D3)** staat voor een langetermijn ontwikkeling waarbij rekening gehouden wordt met 'people, planet, profit'. Het staat enerzijds voor milieu- en mensvriendelijke productieprocessen, bouw en logistiek. Anderzijds wordt duurzaamheid vaak vertaald als 'levensbestendig wonen, leren, werken, zorgen en recreëren'.

¹ Overal waar we het in de rapportage hebben over deze samenwerking van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel en de Rekenkamercommissie Krimpen aan den IJssel spreken we van Rekenkamer.

In figuur 1.1 is het een en ander weergegeven. Aan de linkerkant staat het lokale speelveld dat ingevuld kan worden met allerlei beleidsinstrumenten die het algemene ondernemingsklimaat versterken dan wel specifieke doelgroepen of gebieden. Aan de rechterkant staan de beoogde doelen of resultaten. Het figuur is een kapstok waaraan de verschillende beleidsinstrumenten van de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel opgehangen zijn.

Figuur 1.1 Lokaal economische beleid

Bron: Pantcia, 2012

Op basis van een eerste screening van documenten hebben we in de offerte gesteld dat de gemeente Capelle aan den IJssel zich in deze Collegeperiode vooral lijkt te richten op het vergroten van de dynamiek (D1) en de diversiteit (D2) van haar lokale economie. De gemeente Krimpen aan den IJssel lijkt zich vooral te focussen op de diversiteit (D2) en de duurzaamheid (D3) van haar economie. In dit onderzoeksrapport laten we zien in hoeverre deze eerste indruk van het economisch beleid van beide gemeenten correct is.

1.2 Doel-, vraagstelling en evaluatiemodel

Het onderzoek richt zich op de volgende doel- en vraagstelling:

Doelstelling:

Inzicht krijgen in de relevantie van het recent gevoerde economisch beleid van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel en de resultaten en effecten van dat gevoerde beleid voor de betreffende gemeente(n).

Vraagstelling:

Welke betekenis heeft het recente economische beleid van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel gehad voor de versterking van de economische positie van de gemeenten?

Uit de doelstelling en centrale vraagstelling vloeien de onderzoeksvragen voort die gepresenteerd worden aan de hand van het evaluatiemodel dat Panteia hanteert voor het uitvoeren van evaluatieonderzoek. Dit model is nodig om een goede evaluatie uit te kunnen voeren.

In het evaluatiemodel worden vier aspecten onderscheiden: middelen (input), uitvoeringsproces (throughput), prestaties (output) en effecten (outcome). Door de evaluatie te richten op verschillende combinaties van deze aspecten zijn uitspraken te doen over de effecten in de praktijk, de doeltreffendheid van het Economisch Beleid voor beide gemeenten en de mogelijkheden voor beide gemeenten om optimaal samen te kunnen werken.

Effecten zijn te beschouwen als de *outcome* van een beleidsproces: de gevolgen van beleid die merkbaar zijn in de maatschappij. Doeltreffendheid wordt ook wel vertaald met effectiviteit: de mate waarin het beleid leidt tot het uiteindelijke effect. Hierbij gaat het om een causaal verband tussen beleid en effect.¹

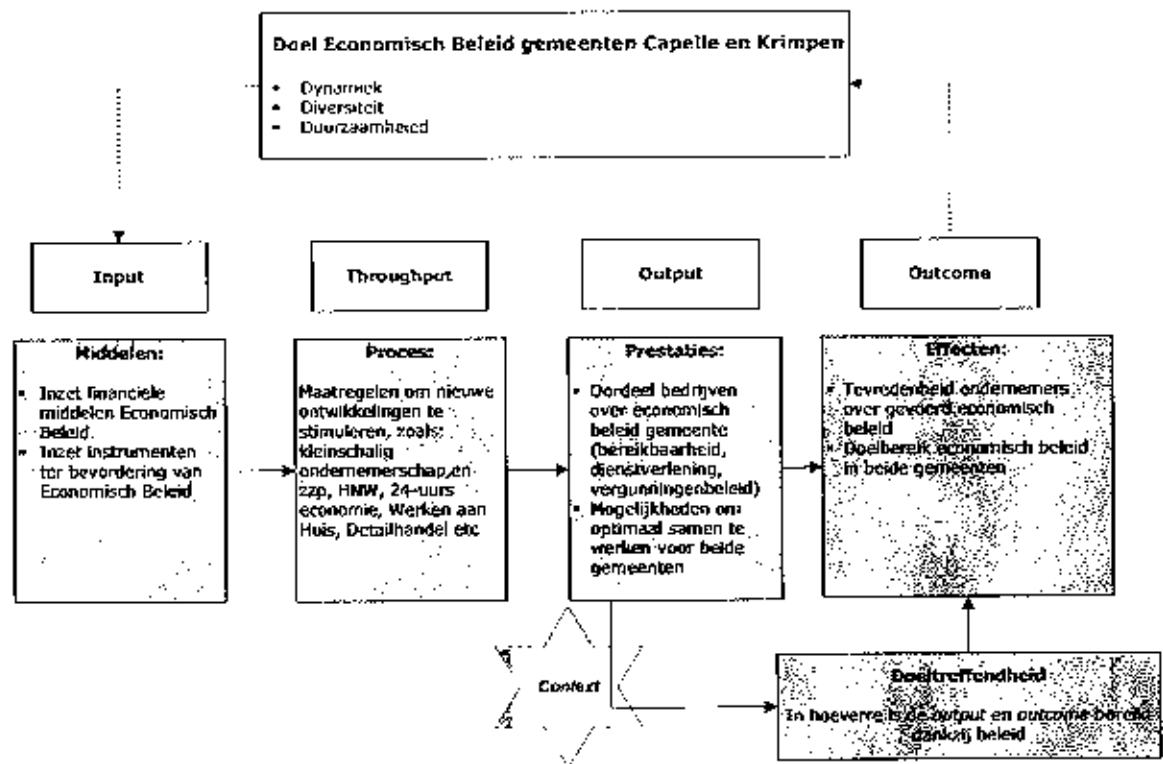
Om de gevonden effecten toe te kunnen schrijven aan het beleid, is het van belang het voorafgaande proces in kaart te brengen: Hoe wordt het beleid uitgevoerd? Welke maatregelen worden genomen om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren c.q. af te remmen?

Daarnaast speelt de context waarin gemeenten het economisch beleid uitvoeren een grote rol. De effecten van het beleid zijn mede afhankelijk van de context, zoals de conjuncturele situatie (bijvoorbeeld de huidige crisis). Figuur 2 geeft het evaluatiemodel weer waarmee de samenhang tussen al de bovengenoemde aspecten van de evaluatie wordt getoond.

---

¹ Swanson, P.G., *Evalueren*, 1999.

Figuur 1.2 Model effectevaluatie toegepast op Evaluatie Economisch Beleid

Bron: Pantela, 2012

De volgende onderzoeksvragen (ingedeeld per aspect) worden in deze evaluatie beantwoord:

Input (middelen)

- 1 Welke doelstellingen heeft het economisch beleid en welke instrumenten (o.a. citymarketing, imago) zijn daarvoor ingezet?
- 2 Wat is het financiële beslag geweest met de uitvoering van het beleid? Ofwel: hoeveel middelen zijn ingezet op het economisch beleidsveld?

Throughput (uitvoeringsproces)

- 3 Welke maatregelen worden genomen om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren dan wel af te remmen? Denk hierbij bijvoorbeeld aan kleinschalig ondernemerschap en zzp'ers, de 24-uurs economie en de recessie.

Output (prestaties)

- 4 Welk type bedrijven zijn er in Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel en welke oorzaken hebben de bedrijven over het beleid van de gemeenten wat betreft:
  - Bereikbaarheid
  - Dienstverlening
  - Vergunningenbeleid?

- 5 Welke mogelijkheden (kansen en bedreigingen) zijn er voor beide gemeenten om optimaal samen te werken op (regionaal) economisch terrein?

Outcome (effecten)

- 6 In hoeverre zijn de doelstellingen van het economisch beleid bereikt en is er een aanwijsbaar gevolg voor het gevoerde beleid?

Bovengenoemde onderzoeksvragen vormen de basis van het normenkader. Het normenkader dient als middel om een doel te bereiken en niet als doel op zich. Het normenkader heeft als richtlijn en toetsingskader gediend voor het onderzoek. De invulling van het normenkader met specifieke normen en uitkomsten is in bijlage 1 van het eindrapport van het onderzoek worden opgenomen.

Afbakening

De onderzoeksperiode waarop het onderzoek betrekking heeft betreft de bestuursperiode 2010-2014 in beide gemeenten, Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Hierbij is onderscheid gemaakt naar de realisatie van het beleid in de jaren 2010 – 2011 en een blik vooruit naar de toekomst voor de jaren 2012 – 2014 (voor zover dit mogelijk was).

1.3 Opzet van het onderzoek

Het onderzoek bestond uit 5 fasen. In de eerste fase heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met de Rekenkamer en is het concept normenkader nader ingevuld. In de tweede fase zijn beschikbare documenten geanalyseerd. In derde fase heeft een interne gespreksronde in de beide gemeenten plaatsgevonden. Hierbij zijn de burgemeester van Capelle aan den IJssel, de beide wethouders met economische zaken in hun portefeuille, de beide gemeentesecretarissen en de betrokken beleidsmedewerkers geïnterviewd. Tijdens de vierde fase zijn 19 gesprekken gevoerd met extern betrokkenen. Daarnaast is een telefonische enquête afgenomen onder 100 ondernemers (50 per gemeente). In de vijfde fase zijn de onderzoeksresultaten gebundeld en geanalyseerd. Tevens is in deze fase het voorliggend rapport van bevindingen opgesteld, is het conceptrapport besproken met de Rekenkamercommissie en heeft ambtelijke hoor en wederhoor plaatsgehad.

1.4 Leeswijzer

Voor dit onderzoek zijn twee rapporten geschreven: één voor de gemeente Capelle aan den IJssel en één voor de gemeente Krimpen aan den IJssel. Het inleidende hoofdstuk (H1) en het overstrijgende hoofdstuk (H3) zijn gelijk in beide rapporten. Hoofdstuk 2 is in beide rapporten verschillend en beschrijft het lokale economisch beleid van die gemeente.

Het voorliggende rapport gaat over de gemeente Krimpen aan den IJssel en is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk twee wordt ingegaan op het economisch beleid van de gemeente Krimpen aan den IJssel. Onderwerpen die aan de orde komen zijn de doelstellingen van het beleid, de activiteiten en instrumenten die worden ingezet en de middelen die daarvoor beschikbaar waren, de maatregelen die getroffen zijn rond nieuwe ontwikkelingen, het oordeel van de externe partners over het gevoerde beleid en ten slotte het doelbereik en de

effecten van het gevoerde economische beleid. In hoofdstuk drie vindt een overstijgende analyse plaats van de (mogelijkheden tot) samenwerking tussen de gemeenten Capelle en Krimpen aan den IJssel op economisch terrein. Hierbij wordt aandacht besteed aan de huidige en toekomstige samenwerking en de economische kengetallen van de beide gemeenten.

Het rapport heeft drie bijlagen. Ten eerste het uitgewerkte normenkader, ten tweede een overzicht van de gesprekspartners van zowel de interne als de externe gespreksronde en ten derde enkele achtergrondkenmerken van de bedrijven die meegewerkt hebben aan de telefonische enquête.

2 Economisch beleid Krimpen aan den IJssel

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we het economisch beleid van de gemeente Krimpen aan den IJssel in de periode 2010-2012, met een doorkijk naar voorgenomen beleid tot 2014. Hierbij komen achtereenvolgens aan bod: de beleidsdoelen van de gemeente, de voorgenomen en ingezette activiteiten en de middelen die de gemeente voor het economisch beleid heeft ingezet. Tevens kijken we naar de maatregelen die de gemeente al neemt of zich voorgenomen heeft om aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de economisch slechte situatie en de oplopende werkloosheid in Nederland. Tenslotte gaan we in op het doelbereik en de effecten van het gevoerde economische beleid.

2.2 Doelstellingen economisch beleid

In het Collegeprogramma 2010-2014 'Naar een nieuw evenwicht' van de gemeente Krimpen aan den IJssel vormt "Werk en economie" één van de pijlers. In deze pijler staan betaald werk voor burgers ('Work First') en versterking van de economische structuur centraal. De gemeente Krimpen aan den IJssel beschouwt een goede afstemming tussen de vraag- en aanbodzijde van de (lokale) arbeidsmarkt als de 'economische pijler' onder haar beleid. Om deze reden zet de gemeente in op het toeleiden van werkzoekenden en bijstandsgerechtigden naar de reguliere arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor jongeren tot 27 jaar en voor werkzoekenden met een grote(re) afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.

Het centrale doel van het Krimpense economische beleid is de versterking van de economische structuur en daarmee het behouden en creëren van banen. De gemeente streeft naar een economische structuur met een voldoende en gevarieerd aanbod van werkgelegenheid. Daarnaast het algemene vestigings- of ondernemersklimaat wordt de Krimpense economie als een structureel onderdeel van de (regionale) economie van de (stads-regio Rotterdam gezien). Ter illustratie een citaat uit het collegeprogramma: "Een en ander in de wetenschap dat de Krimpense economie natuurlijk een onlosmakelijk onderdeel is van – vooral – de economie van de Stadsregio Rotterdam". Het is een streven om naar nieuwe vormen van samenwerking te zoeken waarbij de gemeenten in de Rotterdamse regio in eerste instantie betrokken dienen te worden.

Binnen haar economisch beleid heeft de gemeente Krimpen aan den IJssel zichzelf voor de periode 2010-2014 de volgende doelen¹ en subdoelen gesteld:

1. Primair doel is het toeleiden van burgers naar (betaald) werk ("Work First")
2. Ondersteunen/stimuleren van ondernemers
  - Beter toegankelijk maken van het servicepunt voor werkgevers.
  - Helpen van ondernemers bij het oplossen van personele problemen.
Speciale aandacht voor tijdelijke loonkostensubsidies en werken met behoud van uitkering.

¹ De Kamer van Koophandel merkt op dat zij bij de economische doelen de bereikbaarheid van de gemeente mist. Tegelijkertijd constateert de Kamer ook dat het om een (gemeente)grensoverschrijdend probleem gaat, waar ook de provincie een belangrijke taak in heeft. De gemeente Krimpen aan den IJssel gaat aan dat bereikbaarheid wel degelijk een aandachtspunt is in haar beleid.

- Intensiveren samenwerking in het Werkplein met andere gemeenten, UWV, werkgevers en onderwijsinstellingen.
  - Intensiveren samenwerking met SW-bedrijf Promen.
- 3 Actualiseren van de bestemmingsplannen
- bestemmingsplannen Kortland en Langeland (detailhandel)
  - bestemmingsplan Stormpolder (bedrijvigheid)
- 4 De effecten van de recessie, in termen van oplopende werkloosheid in de arbeidsmarkt-regio Rijnmond, zo goed mogelijk opvangen.

Op verzoek van de opdrachtgever richten wij ons in dit onderzoek niet op de sociale beleidsdoelen, maar uitsluitend op de economische beleidsdoelen van de gemeente. De beleidsdoelen rond het realiseren van betaald werk voor burgers zullen dan ook minder nadrukkelijk worden beoordeeld. In de volgende paragraaf beschrijven we de activiteiten en instrumenten die de gemeente heeft voorgenomen om in te zetten en daadwerkelijk heeft ingezet in de periode 2010-2012.

Constatering

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft voor haar economische beleidsdoelen voor de periode 2010-2014 het Coalitieakkoord 2010-2014 'Naar een nieuw evenwicht' als basis genomen. Het centrale doel is de versterking van de economische structuur met behoud en creatie van banen. Niet alle beleidsdoelen zijn voldoende geconcretiseerd en meetbaar gemaakt. Daarnaast ontbreekt een heldere prioritering van zaken.

Teruggrijpend op de thema's en het speelveld van het lokaal economisch beleid (figuur 1.1) kan geconstateerd worden, dat gemeente Krimpen aan den IJssel:

- via de invalshoek van werkgelegenheid de economische structuur wil versterken,
- ondernemers en specifiek winkeliers als *doelgroepgerichte variabele* elementen, en
- Stormpolder en de winkelcentra als *gebiedsgerichte variabele* elementen van het beleid beschouwt.

2.3 Activiteiten en instrumenten

Geplande activiteiten

In het Collegeprogramma 2010-2014 heeft de gemeente Krimpen aan den IJssel een overzicht opgenomen van geplande activiteiten, inclusief een planning voor de periode 2010-2014 (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Overzicht geplande activiteiten 2010-2014

Activiteiten beleidsterrein economie	Toelichting	2010	2011	2012	2013	2014
Structuurvisie detailhandel	Als 'voorloper' voor bestemmingsplannen.	X	X			
Structuurvisie bedrijven	Als 'voorloper' voor bestemmingsplannen.	X	X			
Herstructurering Stormpolder	De Stormpolder is opgenomen in het regionale herstructureringsprogramma.	X	X	X	X	X
Parkmanagement	Proef is in 2009 gestart. Eind	X				

<i>Activiteiten beleidsterrein economie</i>	<i>Toelichting</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
	2010 wordt geëvalueerd.					
Exploitatietekort markt Reduceren	Gestreefd wordt naar een reductie van 10% in 2014	X	X	X	X	X
Exploitatietekort haven Reduceren	Gestreefd wordt naar een reductie van 10% in 2014	X	X	X	X	X
Exploitatietekort vrachtwagenparkeerterrein reduceren	Gestreefd wordt naar een reductie van 10% in 2014	X	X	X	X	X

Bron: Burgemeester en Wethouders Krimpen aan den IJssel, Collegeprogramma 2010-2014, 2010

Wanneer de activiteiten van het beleidsterrein Economie gekoppeld worden aan de economische beleidsdoelen dan valt op dat de activiteiten die in tabel 2.1 concreet omschreven worden met name betrekking hebben op het beleidsdoel om bestemmingsplannen te actualiseren. Daarnaast wordt duidelijk dat een deel van de hierboven beschreven 'activiteiten' in feite een extra beleidsdoel betekenen. Dit geldt voor het reduceren van de exploitatietekorten voor de markt, de haven en het vrachtwagenparkeerterrein. Deze nieuwe beleidsdoelen zijn dan ook niet rechtstreeks te koppelen aan een van de beleidsdoelen uit het Collegeprogramma.

Aan de andere kant komt een deel van de (sub)doelen die beschreven zijn in de vorige paragraaf niet terug in deze planning van activiteiten. Dit geldt voor het toeleiden van burgers naar (betaald) werk, het ondersteunen en stimuleren van werkgevers (met de vier bijbehorende subdoelen) en het zo goed mogelijk opvangen van de effecten van de recessie.

Als beleidsvoornemens voor het jaar 2010 heeft de gemeente hiernaast twee activiteiten benoemd die horen bij het beleidsdoel herstructurering Stormpolder:

- een herprofilering van de Industrieweg en een bodemkundigonderzoek EMK terrein.
- gesprekken met marktpartijen over de mogelijke opzet van een bedrijvencampus.

Uitvoering van de activiteiten

We kijken hier naar de activiteiten die ingepland stonden voor de periode 2010-2012.

Structuurvisie detailhandel

In december 2011 is de detailhandelsvisie voorgesteld aan de Raad. De visie is tot stand gekomen met betrokkenheid van relevante partners. Hiervoor zijn meerdere activiteiten uitgevoerd:

- Een ondernemersonderzoek waarbij 124 ondernemers hun wensen en behoeften ten aanzien van de detailhandelsstructuur in Krimpen aan den IJssel hebben gegeven.
- Een werkatelier waarin ondernemers, (vertegenwoordigers van) eigenaren en andere belanghebbenden zijn geraadpleegd over hun visie (de toekomst van) de detailhandel in Krimpen aan den IJssel.
- Interviews met sleutelinformanten (vertegenwoordigers van eigenaren).
- Een slotbijeenkomst voor belanghebbenden.

De begeleidingscommissie voor de totstandkoming van de detailhandelsvisie bestond uit vertegenwoordigers van winkeliersverenigingen, het Hoofdbedrijfschap Detailhandel, de Kamer van Koophandel Rotterdam en de gemeente. De begeleidingscommissie is meerdere keren bijeen geweest om onder begeleiding van het adviesbureau Bureau Stedelijk Planning

(BSP) van gedachten te wisselen over de uitkomsten van de analyse van BSP. Zowel de gemeente als de winkeliersverenigingen geven aan dat een interactief proces gevolgd is.

Bij het opstellen van de nieuwe detailhandelsvisie is gestart met het analyseren van de huidige situatie. Het algemene oordeel is dat de detailhandel in Krimpen aan den IJssel vrij goed functioneert. De looigstand is laag en de koopkrachtbinding ligt hoog (vooral in de dagelijkse sector). Het winkelaanbod heeft ook aantrekkingskracht op inwoners buiten Krimpen aan den IJssel, waarbij de bereikbaarheid en gratis parkeren stimulerende factoren zijn. Het centrale doel in de nieuwe detailhandelsvisie is de versterking van de hoofdwinkelstructuur, bestaande uit de Crimpenhof, De Korf en De Olm. De gemeente wil kwalitatieve verbetering van de winkelstructuur bereiken door optimalisatie van het winkelaanbod. Uitbreiding dient voornamelijk plaats te vinden in het niet-dagelijks segment (tot maximaal 10.000 m²) en dient steeds kritisch afgewogen te worden. Zittende (zelfstandige) ondernemers krijgen voorrang bij uitbreiding en verplaatsing. Met deze maatregelen wil de gemeente bijdragen aan de versterking van het investeringsklimaat en het op peil houden van het niveau van winkelvoorzieningen. Uit de economische kengetallen, die in hoofdstuk aan de orde komen, blijkt ook dat dit de aandacht nodig heeft omdat de koopkrachtbinding in de gemeente Krimpen aan den IJssel de afgelopen vier jaar is teruggelopen.

De vastgestelde nieuwe detailhandelsvisie is noodzakelijke input voor nieuwe bestemmingsplannen die voor het gehele grondgebied van de gemeente moeten worden vastgesteld vóór 1 juli 2013. Ook is er nu een toetsingskader voor (perifere) detailhandel dat duidelijkheid biedt voor zowel de gemeente als de ondernemers. In het verleden werden initiatieven op individuele basis en ad hoc beoordeeld.

Structuurvisie bedrijven

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft in het Collegeprogramma het opstellen van een structuurvisie bedrijven opgenomen als activiteit voor de jaren 2010 en 2011. Zover wij hebben kunnen vaststellen, is de activiteit tot op heden nog niet uitgevoerd. De gemeente geeft in een toelichting hierop aan dat eerst de uitkomsten van de business case EMK-terrein en het al dan niet verkrijgen van subsidies voor het opstarten van een projectmanagement organisatie voor de Stormpolder af te wachten¹. Afhankelijk daarvan wordt bekeken of een structuurvisie bedrijven meerwaarde heeft. De meest recente structuurvisie dateert daarmee uit 2003 met als titel 'Ruimte voor ontwikkeling'. Eén van de zeven hoofdthema's in deze structuurvisie is 'Bedrijvig Krimpen'.

Herstructurering Stormpolder

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft drie economische (sub)doelen in de Stormpolder:

- a) Het ontwikkelen van het EMK-terrein (nu verontreinigd) met als doel in een later stadium gebruik te kunnen maken van deze ruimte voor werken en/of wonen en/of recreëren.
- b) Het ontwikkelen van een bedrijvencampus (voormalig terrein Van der Giessen - De Noord) met als doel het behoud en vergroten van de werkgelegenheid in de gemeente.
- c) Het invullen van parkmanagement als makelaarsfunctie tussen gemeente en bedrijfsleven.

Bij de start van de onderzoeksperiode (2010) was al een start gemaakt met de herstructurering van de Stormpolder. Voor de Collegeperiode 2010-2014 heeft de coalitie besloten om prioriteit te geven aan:

¹ De gemeente geeft aan dat ondertussen vooruitgang is geboekt ten aanzien van het EMK-terrein en dat de herstructurering van de Stormpolder in de steigers staat. De subsidies hieron zijn ontvangen.

- het EMK-terrein;
- parkmanagement;
- de ontwikkeling van de bedrijvencampus;
- het opstellen van een nieuw bestemmingsplan.

In de derde voortgangsrapportage¹ wordt aangegeven dat de coalitie van mening is dat de geleidelijke herstructurering van de Stormpolder een belangrijke bijdrage kan leveren aan de positie van Krimpen aan den IJssel in de regio. Ook externe organisaties sluiten zich hierbij aan en zijn van mening met name de maritieme maakindustrie op het terrein de ruimte moet worden gegeven en dat dit goede mogelijkheden biedt om de gemeente Krimpen een eigen profiel te geven. Veel metaalgeleerde en maritiem industriële bedrijven zijn al van oudsher op het terrein gevestigd. In 2006 is de werf van Van der Giessen-De Noord gesloten en was de algemene gedachte dat dergelijke bedrijvigheid niet meer zou terugkeren. Destijds is een Masterplan opgesteld waarin het gebied ook een recreatieve en woonfunctie zou krijgen. Uiteindelijk is het economische tij gekeerd en hebben de bedrijven IHC Merwede en Hollandia de maritieme industrie op de Stormpolder weer nieuw leven ingeblazen.

Hieronder geven we een beknopt overzicht van de uitgevoerde activiteiten op de vier punten die prioriteit krijgen:

- **EMK-terrein:** het terrein is eigendom van het Rijk en wordt geïsoleerd, beheert en gecontroleerd om te voorkomen dat verontreinigde stoffen weglekken. De Stadsregio heeft in 2011 subsidie gegeven om een business case op te stellen. Hiermee heeft de Stadsregio aangegeven dat ook zij hecht aan de herontwikkeling van het EMK-terrein. Het Regionale Herstructurerings Ontwikkelingsbureau voert een programma voor 2020 uit. Daarbij is ook de Stormpolder in Krimpen geprioriteerd, waarmee geld voor herontwikkeling van het terrein beschikbaar komt. Inmiddels is duidelijk dat een gedeelte van het terrein zo ernstig is vervuild dat het afsluiten en isoleren ervan de enige optie is. Eind 2012 wordt van de Rijksoverheid uitsluitel verwacht.
- **Parkmanagement:** De gemeente Krimpen aan den IJssel ziet het invullen van parkmanagement als potentieel kansrijke methode om het ondernemingsklimaat te versterken voor de bedrijventerreinen Stormpolder, Parallelweg en de Krom. Parkmanagement dient een makelaarsfunctie te vervullen tussen ondernemers en gemeente. Voor de gemeente was voldoende animo voor parkmanagement onder de aanwezige ondernemers een voorwaarde om financieel bij te dragen aan het parkmanagement. Om die animo te peilen is in 2009 een haalbaarheidsonderzoek gestart onder ondernemers, uitgevoerd door het bureau InSite Parkmanagement. De uitkomsten van dit onderzoek gaven voldoende aanleiding voor het starten van een pilot. De pilot heeft gelopen van 1 maart 2010 tot 31 december 2011. Doel van de pilot was om inzichtelijk te maken of het mogelijk is om in Krimpen aan den IJssel een volwaardige parkmanagementorganisatie te realiseren en te continueren. Het parkmanagement is in de pilot ingevuld door middel van:
  - 1 de aanwezigheid van een parkmanager (een voor de drie bedrijventerreinen)
  - 2 het uitvoeren van projecten in het algemeen belang van de ondernemers en de gemeente (met het oog op kwaliteit, duurzaamheid en veiligheid)
  - 3 het bieden van voordelen aan ondernemers vanuit de collectiviteitsgedachte.

¹ Burgemeester en Wethouders, *Herontwikkeling Stormpolder. Voortgangsrapportage 03*, april 2011.

Binnen het parkmanagement zijn meerdere activiteiten uitgevoerd:

- 1 binden en boeien van ondernemers, door middel van onder andere digitale nieuwsbrieven, website, bedrijfsbezoeken, vraagbaakfunctie.
- 2 structuren versterken, door middel van het uitvoeren van projecten (Keurmerk Veilig Ondernemen, bijdrage aan cursus Duurzaam Ondernemen).
- 3 beheren van het bedrijventerrein, door inventariseren van de mogelijkheden voor buzenalert (AED).
- 4 bieden van voordeel voor het collectief (producten en diensten), door organiseren van energietenders.

Uiteindelijk heeft de pilot geen vervolg gekregen. Uit de gesprekken is gebleken dat het parkmanagement in deze vorm op de Stormpolder problemen opleverde. Een eerste probleem bleek dat veel bedrijven wel wilden profiteren van de voordelen van het parkmanagement, maar financieel geen bijdrage wilden of konden leveren (free riderseffect). Een tweede probleem kwam voort uit het feit dat het bedrijf van de parkmanager failliet ging en daarmee de trekker van de pilot wegviel. Een derde probleem was de samenstelling van de bedrijven op het bedrijventerrein. De samenstelling was gevarieerd en daarmee liepen de belangen teveel uiteen om het parkmanagement succesvol te (kunnen) maken.

- De ontwikkeling van de bedrijvencampus: op de Stormpolder zijn op dit moment drie partijen met gronden in eigendom: Hollandia, IHC Merwede en de Onroerend Goed Maatschappij Stormpolder (OGMS). Op deze bedrijvencampus willen bedrijven in de nabije toekomst de volgende ontwikkelingen in gang zetten. IHC Merwede heeft recent de nieuwbouw van haar kantoor afgerond. Daarnaast wil het bedrijf in de zogenaamde "put" zelf uitbreiden en een aantal onderaannemers de mogelijkheid bieden om zich daar te vestigen. Het oude Hollandia-terrein en de Stormpolderflat zijn in eigendom bij de OGMS. Op het terrein worden gedeelten verhuurd aan verschillende bedrijven. Het gaat hier ook regelmatig om korterlopende contracten. Voor de Stormpolderflat wordt overwogen om in de toekomst tijdelijke woonverblijven in te richten, zodat de werknemers die in drukke perioden bij de bedrijven op de Stormpolder aan de slag gaan, zich daar tijdelijk kunnen vestigen.
De verschillende partijen op die betrokken zijn bij de ontwikkelingen op de Stormpolder hebben ook een apart overleg dat een keer per twee maanden bij elkaar komt. Bij het overleg zijn aanwezig: de DCMR Milieudienst Rijnmond, Hollandia, IHC Merwede en de gemeente.
- Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan: in 2012 is een start gemaakt met het opstellen van het concept bestemmingsplan. Op dit moment voert de gemeente overleg met verschillende externe organisaties (waaronder de OndernemersKring Krimpen; OKK).

Een groot probleem voor de bedrijven op de Stormpolder blijft de bereikbaarheid. IHC Merwede en Hollandia hebben in de afgelopen jaren zelf al de shift van hun werknemers op elkaar afgestemd, zodat niet alle werknemers tegelijk gebruik maken van de Industrieweg en (veelal) de Algracorridor. De gemeente Krimpen heeft ten aanzien van de N210 weliswaar te maken met de provincie, maar kan zelf op de kruising met de C.G. Roosweg (N210)/Tiendweg nog verbeteringen doorvoeren. Externe organisaties benadrukken het belang van blijvende investeringen door het bedrijfsleven en gemeente in verbeteringen van de bereikbaarheid, mede gezien het feit dat de bereikbaarheid van het terrein voor de vestiging van nieuwe bedrijven van zeer groot belang is.

Externe organisaties geven daarnaast aan dat zowel bedrijfsleven als de gemeente gezamenlijk moeten werken aan versterking van het imago van het gebied. Daarbij wordt ook gezegd dat de samenwerking met de Stadsregio Rotterdam mogelijkheden biedt om het totale havengebied (van Hoek van Holland tot Dordrecht) op de kaart te zetten.

Exploitatietekorten markt, haven en vrachtwagenparkeerterrein

Uit navraag bij de afdeling financiën van de gemeente is het volgende gebleken:

- de markt blijkt over de jaren heen vrijwel kostendekkend en maatregelen hieromtrent zijn dan ook niet nodig bevonden
- ten aanzien van de haven is besloten dat de tarieven op het huidige niveau gehandhaafd zullen blijven. Dit mede omdat de haven een voorziening voor burgers van de gemeente is.
- Op 1 april 2012 is de aanleg van een nieuw vrachtwagenparkeerterrein afgerond en is het terrein in gebruik genomen. Eind 2012 zijn alle plaatsen verhuurd. Uit het raadsvoorstel¹ blijkt dat de kosten die gemaakt werden om een terrein te huren jaarlijks € 12.000 bedroegen waar inkomsten ter grootte van ruim € 6.000 per jaar stonden. Na het genomen besluit om op grond die eigendom was van de gemeente een vrachtwagenparkeerterrein aan te leggen, de kosten hiervan over 15 jaar af te schrijven en de huurprijs te verhogen, bedragen de jaarlijkse kosten voor afschrijving en onderhoud €22.500. Daar tegenover staan geraamde inkomsten ter grootte van € 17.500. De netto lasten voor de gemeente komen daarmee op € 5.000. Hierbij is geen rekening gehouden met de rentelasten.

Duurzaamheid

De gemeente Krimpen aan den IJssel stimuleert duurzaamheid onder haar ondernemers door middel van een aantal activiteiten. Zij organiseert in stadsregionaal verband bijeenkomsten om onder bepaalde doelgroepen (bijvoorbeeld de grafische industrie of de logistieke sector) duurzaamheidsthema's onder de aandacht te brengen. Daarnaast heeft de gemeente een duurzaamheidscursus georganiseerd waaraan 13 ondernemers hebben deelgenomen. Nu laat de gemeente het initiatief weer aan deze deelnemende bedrijven om dit uit te dragen naar andere ondernemers. Een aantal bedrijven is hier goed mee aan de slag gegaan.

Ook de externe organisaties geven aan dat zij op het terrein van duurzaamheid voor de gemeente vooral een faciliterende taak zien. Voor veel bedrijven is Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen al een noodzaak door maatschappelijke verwachtingen, oplopende grondstofprijzen, hogere energiekosten en de oplopende leeftijd van werknemers. Naast het faciliteren van bedrijven is het ook van belang dat de gemeente op dit terrein het goede voorbeeld geeft.

Constatering

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft in het Collegeprogramma diverse activiteiten in het kader van het economische beleid ingepland. Een deel hiervan is herkenbaar gerelateerd aan de beleidsdoelen, bijvoorbeeld de structuurvisie detailhandel en de structuurvisie bedrijven (beide vooruitlopend op de actualisatie van bestemmingsplannen) en de herstructurering van de Stormpolder (versterking van de economische structuur). Een deel van de ingeplande activiteiten is echter 'nieuw', bijvoorbeeld het reduceren van de exploitatietekorten van de markt, de haven en het vrachtwagenparkeerterrein.

Ten aanzien van de ingeplande activiteiten heeft de gemeente in de voorliggende periode

¹ Raadsvoorstel, *Aanleg vrachtwagenparkeerterrein*, Krimpen aan den IJssel, 6 december 2011.

(2010-2012) veel ondernomen.

Aan de hand van de activiteiten en instrumenten kan afgeleid worden, dat het bedrijventerrein Stormpolder (herstructurering en parkmanagement) en het **EMK-terrein** (business case) en de winkelcentra Chimpenhof, De Korf en De Olm door de gemeente als *economische hotspots* benaderd worden. De warenmarkt kan aan dit rijtje toegevoegd worden: deze wil de gemeente handhaven getuige de aandacht voor het exploitatielekort.

Daarnaast kan vastgesteld worden, dat de gemeente zich met haar activiteiten en instrumenten niet expliciet richt op het bevorderen van de *diversiteit*. De sectoren detailhandel, maritiem en metaal zullen hoofdzakelijk profiteren van de lospanningen. Hiermee wordt de bestaande productiestructuur zangatouden. Met de activiteiten en instrumenten werkt de gemeente echter wel expliciet aan de *duurzaamheid* van haar economie.

Als gekeken wordt naar de verschillende rollen die de gemeente kan vervullen, dan blijkt dat Krimpen aan den IJssel in het algemeen als *facilitator* optreedt. Op het gebied van bedrijventerreinen, winkelcentra en warenmarkten treedt de gemeente op als *behoeder* (kostenbesparing, herbestrating) en bij vergunningverlening als *dienstaanbieder* (horeca, milieu, bouwen, warenmarkt). Bij de hotspots is de gemeente vooral een *procesbegeleider*.

2.4 Inzet middelen

Aantal medewerkers economische zaken

Bij de gemeente Krimpen aan den IJssel zijn de volgende personen betrokken bij de uitvoering van het economisch beleid:

- De beleidsadviseur Economie en Duurzaamheid (0,45 fte)
- De projectleider revitalisering Stormpolder (gedetacheerd, 0,6 fte)
- De projectleider Centrumontwikkeling en renovatie winkelcentrum De Korf (0,2 fte)
- Twee medewerkers die betrokken zijn bij vergunningverlening weekmarkt / horeca (0,3 fte).

In totaal is er dus 1,55 fte werkzaam voor economische zaken.

Daarnaast worden enkele medewerkers van andere afdelingen genoemd, die zich regelmatig bezighouden met economische vraagstukken:

- Een medewerker van de afdeling samenleving
- Twee medewerkers van de afdeling Ruimte

Uit de interviews komt naar voren dat de omvang (beschikbare capaciteit) van economische zaken bij de gemeente Krimpen aan den IJssel niet is afgestemd op een ingewikkeld dossier als de Stormpolder. Daarom is een projectmanager uit Rotterdam voor 1 jaar gedetacheerd. De belangrijkste taken waar de projectmanager mee bezig is: 1. investeringen die gedaan moeten worden, 2. de gunningsprocedure van vergunningen begeleiden en 3. de herstructurering van het bedrijventerrein.

Financiële gegevens economische zaken

De onderstaande tabel geeft inzicht in de baten en de lasten van het economisch beleid voor de gemeente Krimpen aan den IJssel voor de jaren 2010-2017. Voor 2012 geldt dat het om voorlopige cijfers gaat, omdat de begrotingswijziging en de boekingen van dat jaar nog zijn verwerkt in het overzicht.

Tabel 2.2 Begrote en gerealiseerde baten en lasten voor het programma Wonen en Werken (Programma 84 Economie)

	2010			2011			2012*		
	Begroting	Geboekt	Saldo	Begroting	Geboekt	Saldo	Begroting	Geboekt	Saldo
Baten	€ 19.286	€ 19.286	€ 0	€ 16.714	€ 16.714	€ 0	€ 9.000	€ 9.000	€ 0
Lasten	€ 102.392	€ 90.536	€ 11.856	€ 73.819	€ 79.207	-€ 5.388	€ 73.635	€ 43.458	€ 30.177
Totaal	-€ 83.106	-€ 71.250	-€ 11.856	-€ 57.105	-€ 62.493	€ 5.388	-€ 64.635	-€ 34.458	-€ 30.177

Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel, 2012

*) voorlopige cijfers

Uit tabel 2.2 blijkt dat de begroting van economische zaken in 2010 nog ruim € 83.000 bedroeg, maar in 2011 en 2012 aanzienlijk lager uitkwam (respectievelijk ruim € 57.000 en bijna € 65.000). De baten die de gemeente Krimpen heeft begroot en ingeboekt betreft een subsidie die ontvangen is van de provincie Zuid-Holland voor de uitvoering van het Parkmanagement op de Stormpolder.

Aan de hand van grootboekgegevens geeft de tabel 2.3 inzicht in de lasten van het economisch beleid. In 2010 zijn de geboekte kosten lager uitgekomen dan oorspronkelijk was begroot, in 2011 echter hoger. In de begroting voor 2012 stond oorspronkelijk een bedrag ter grootte van € 10.000 voor *nieuw beleid* begroot, maar deze gegevens komen niet in het grootboek terug.

De post *overige niet in te delen lasten* bestaat onder andere uit:

- Een bijdrage aan de kosten van het parkmanagement
- Een bijdrage aan de kosten voor het IJssel Business Magazine
- Een bijdrage aan het Ondernemersnetwerk Capelle
- Kosten voor het verkrijgen van het Bewijs van Goede Dienst (2011)
- Een bijdrage aan het koopstroomonderzoek (2011)

De post *KP Afdeling Ruimte* betreft de doorbelasting van de kosten die de afdeling Ruimte maakt ten behoeve van economische zaken.

Tabel 2.3 Begrote en gerealiseerde kosten voor het economisch beleid voor de jaren 2010, 2011 en 2012.

Grootboek	Begroting	Geboekt	Vrije ruimte	Begroting	Geboekt	Vrije ruimte	Begroting	Geboekt	Vrije ruimte
	2010	2010	2010	2011	2011	2011	2012	2012	te 2012
Nieuw beleid ¹									
Kosten plaatsen advertenties ²								€ 1.064	-€ 1.064
Overige niet in te delen lasten	€ 63.286	€ 63.427	-€ 141	€ 34.591	€ 39.439	-€ 4.848	€ 34.000	€ 16.913	€ 17.087

¹ Voor deze post geldt dat deze kosten niet elk jaar in het grootboek terugkomen.

² Ook voor deze post geldt dat deze kosten niet elk jaar in het grootboek terugkomen.

<i>Grootboek</i>	<i>Begroting 2010</i>	<i>Geboekt 2010</i>	<i>Vrije ruimte 2010</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>Geboekt 2011</i>	<i>Vrije ruimte 2011</i>	<i>Begroting 2012</i>	<i>Geboekt 2012</i>	<i>Vrije ruimte 2012</i>
KP Afdeling									
Ruimte	€ 39.106	€ 27.109	€ 11.997	€ 39.228	€ 39.768	-€ 540	€ 39.635	€ 25.481	€ 14.155
	€ 102.392	€ 90.536	€ 11.856	€ 73.819	€ 79.207	-€ 5.388	€ 73.635	€ 43.458	€ 30.177

Bron: Gemeente Krimpen aan den IJssel

Constatering

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft voor de uitvoering van haar economische beleid zeer beperkte middelen tot haar beschikking. Dit geldt zowel voor de interne capaciteit als voor de financiën.

De activiteiten in het kader van de herstructurering van de Stormpolder worden vanwege dit feit (dat deels inherent is aan de geringe omvang van de gemeente) door een externe projectleider ingevuld. Voor dit grootschalige project zijn ook andere financieringsbronnen dan de gemeentelijke alleen beschikbaar.

2.5 Maatregelen nieuwe ontwikkelingen

Gemeenten kunnen economisch beleid inzetten met als doel nieuwe ontwikkelingen te stimuleren dan wel af te remmen. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft zich met haar laatste subdoel (effecten van de recessie in termen van oplopende werkloosheid in de arbeidsmarktregio Rijnmond zo goed mogelijk opvangen) een dynamische doelstelling opgelegd. Daarbij ontbreekt het aan een concreet (meetbaar) doel, waarmee tegelijkertijd onduidelijk wordt wanneer dit doel ook daadwerkelijk bereikt is (zie paragraaf 2.6).

Bij het opstellen van de detailhandelsvisie heeft de gemeente ook rekening gehouden met nieuwe ontwikkelingen. De detailhandelsvisie is de opmaat voor de nieuwe bestemmingsplannen die voor het gehele grondgebied voor 1 juli 2013 moeten worden vastgesteld. Bij het opstellen van de nieuwe visie is rekening gehouden met onder andere de volgende belangrijke ontwikkelingen in de maatschappij en in het aanbod¹:

¹ Bureau Stedelijke Planning, *Detailhandelsvisie Krimpen aan den IJssel. Findrapportage*, pagina 22-23, 16 augustus 2011

- Veranderende leefpatronen als gevolg van individualisering, vergrijzing, het pluriformer worden van de bevolking, stijging van het opleidingsniveau en de hogere arbeidsparticipatie van vrouwen.
- De toenemende rol van winkelen als vrijetijdsbesteding
- Kleinere huishoudens
- De toename van internetwinkelen
- Vergrijzing
- Schaalvergroting en schaalverkleining
- Branchovervaging
- Economische crisis
- De rol van sociale media.

Wanneer renovatie en/of uitbreidingsplannen van winkeliers en winkelcentra passen binnen de detailhandelsstructuur van de gemeente, dan zal men daar medewerking aan verlenen. De gemeente wil ook werken aan de instandhouding van de mogelijkheden van de ambulante handel, maar heeft hier niet concreet benoemd welke ontwikkelingen hier een belangrijke rol spelen.

Ten aanzien van de detailhandel speelt de gemeente Krimpen aan den IJssel ook in op nieuwe ontwikkelingen. Zo zijn uitbreidingen van De Olm (supermarkt) en van de Crimpenhof bijgesteld naar aanleiding van de economische crisis. Zo wordt de vernieuwing van de Crimpenhof minder groot dan het oorspronkelijke plan. Ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen rondom koopzondagen zal de gemeente Krimpen aan den IJssel, mede gezien de signatuur van de bevolking, terughoudend op blijven treden.

Een andere bijstelling heeft plaatsgevonden rondom de organisatie van netwerkonvenementen. Gebleken is dat de interesse van de Krimpense ondernemers in het evenement Business op het Water gering was. Vervolgens heeft de gemeente in overleg met de OndernemersKring Krimpen besloten om hier in 2011 niet meer aan mee te doen. Door middel van de bijdrage aan het IJssel Business Magazine wil de gemeente bijdragen aan de netwerk-mogelijkheden tussen Krimpense en Capelse ondernemers.

Op het gebied van reïntegratie en bevordering van arbeidsparticipatie zijn begeleidingstrajecten opgezet. Niet-werkenden zouden via het zelfstandig ondernemerschap (zzp) weer aan het werk moeten.

Daarnaast heeft de gemeente meegewerkt aan het onderzoek van de Kamer van Koophandel naar zzp'ers. Het betreft hier een rapportage die het aantal zzp'ers in de gemeente in beeld brengt en hun wensen en behoeften inventariseert.

Bedrijven worden in de duurzaamheidsvisie genoemd als een van de doelgroepen van het duurzaamheidsbeleid. Hoofddoel van het duurzaamheidsbeleid is de beheersing van de milieubelasting door bedrijven. Instrumenten die worden ingezet komen vanuit de Wet Milieubeheer. Uit de voortgangsrapportages van het college blijkt dat de activiteiten die men als gemeente onderneemt, worden bijgesteld aan de hand van nieuwe ontwikkelingen. Activiteiten worden losgelaten (bijvoorbeeld vanwege de bezuinigingen wordt gestopt met het opstellen van milieuadviezen op bouwplanniveau) en andere worden uitgebreid (bijvoorbeeld het stimuleren van energiebesparing van bedrijven door cursussen aan te bieden en bijeenkomsten te organiseren).

Constatering

De gemeente Krimpen aan den IJssel speelt met haar economische beleid en de uitvoering ervan in op nieuwe ontwikkelingen, getuige de verschillende activiteiten op het gebied van zzp'ers en duurzaamheid en de bijstellingen in de detailhandelsvisie waarmee rekening is gehouden met onder andere een lagere groei en een ander consumentengedrag dan voorheen. Dit laatste kan als een maatregel gezien worden die aansluit bij het doel om de effecten van de recessie zo goed mogelijk op te vangen, hoewel dit niet van tevoren is ingepland. Dit doel is ook niet geconcretiseerd, wat overigens niet zozeer aan de gemeente Krimpen aan den IJssel toe te schrijven is, maar meer aan de aard van de recessie en onvoorspelbaarheid van de effecten ervan.

Met de aandacht voor het zzp-schap introduceert de gemeente Krimpen aan den IJssel een nieuwe doelgroepgerichte variabele in haar economische beleid. Deze ondernemers zijn doorgaans in verschillende sectoren actief (zakelijke diensten, persoonlijke diensten, handel, bouw, transport). Zij kunnen voor een grotere diversiteit van de lokale economie zorgen. De eerdere constatering dat de dimensie diversiteit onderblijft zou zijn in de activiteiten en instrumenten, wordt hiermee deels gecompenseerd.

2.6 Oordeel externe partners over de gemeente

Oordeel externe partijen

In de gesprekken met externe partijen is ingegaan op hun oordeel over de bereikbaarheid, het vergunningenbeleid en de dienstverlening van de gemeente aan het bedrijfsleven. Externe partijen in Krimpen aan den IJssel geven aan dat de lijnen naar de gemeente kort zijn. Gesprekken met de wethouder en/of de beleidsmedewerkers zijn vrijwel altijd op korte termijn mogelijk. De bereikbaarheid van de gemeente krijgt dan ook een ruime voldoende. Wel is men van mening dat de gemeente Krimpen aan den IJssel reactief acteert.

Over het vergunningenbeleid van de gemeente zijn de meningen onder externe respondenten verdeeld. Vergunningen worden vrijwel altijd op tijd verstrekt en in het algemeen heeft men niet vaak problemen. Daarbij geven de gesprekspartners aan dat de ondernemer zelf ook een belangrijke rol heeft. Wanneer de ondernemer de aanvraag volgens de geldende procedures indient, zijn de gemeenten bereid om mee te denken en de vergunningen te verstrekken. In Krimpen aan den IJssel lijkt de vergunningprocedure wat langzaam te verlopen. Het proces verloopt hier volgens een aantal respondenten moelzaam en het is voor ondernemers niet goed inzichtelijk wat er wanneer gedaan moet worden.

De dienstverlening van de gemeente is volgens de externe respondenten nog voor verbetering vatbaar. De directe contactpersonen zijn goed bereikbaar en welwillend, maar vragen van de ondernemers moeten daarna aan andere afdelingen worden voorgelegd en lijken daarmee voor de ondernemers uit het zicht te verdwijnen. De ondernemers moeten dan op een gegeven moment zelf weer informeren hoe het ermee staat. Toch geven de respondenten de gemeente in de meeste gevallen nog wel een voldoende waarbij zij ook nadrukkelijk de moeilijke economische situatie noemen.

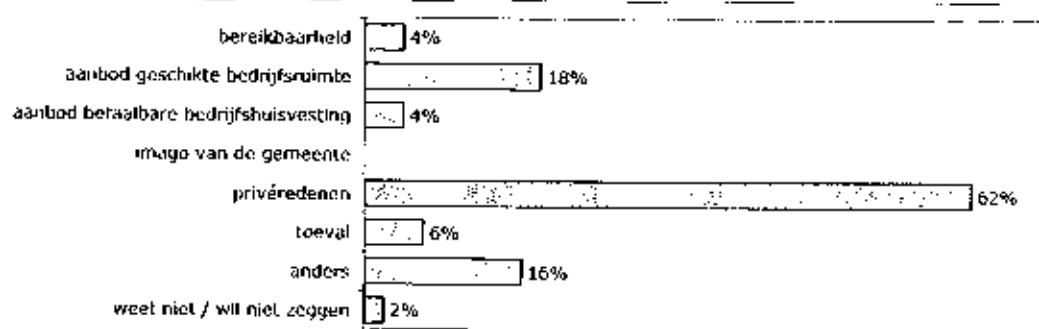
Oordeel van de ondernemers

Naast de gesprekken met de externe partijen zijn telefonische enquêtes afgenomen onder de lokale ondernemers in de beide gemeenten. Daarmee zijn ook de ondernemers bereikt die zich niet hebben georganiseerd en dus niet vertegenwoordigd worden door de geïnterviewde externe organisaties (zie bijlage 3 voor kenmerken).

Aan de ondernemers is de vraag voorgelegd waarom hun bedrijf gevestigd is in de gemeente Krimpen aan den IJssel (zie figuur 2.1). Privéredenen blijken voor de ondernemers in Krimpen aan den IJssel de belangrijkste reden voor vestiging. Privéredenen worden daarnaast vaker genoemd door de kleine bedrijven dan door grotere bedrijven. Het aanbod van geschikte bedrijfsruimte blijkt voor circa een op de vijf ondernemers een reden voor vestiging. De ondernemers die andere redenen aangeven, noemen onder andere dat de klanten zich in dit gebied bevinden, dat het bedrijf van oudsher in deze gemeente gevestigd is en dat er in de gemeente Krimpen aan den IJssel sprake is van een netwerk van bedrijven.

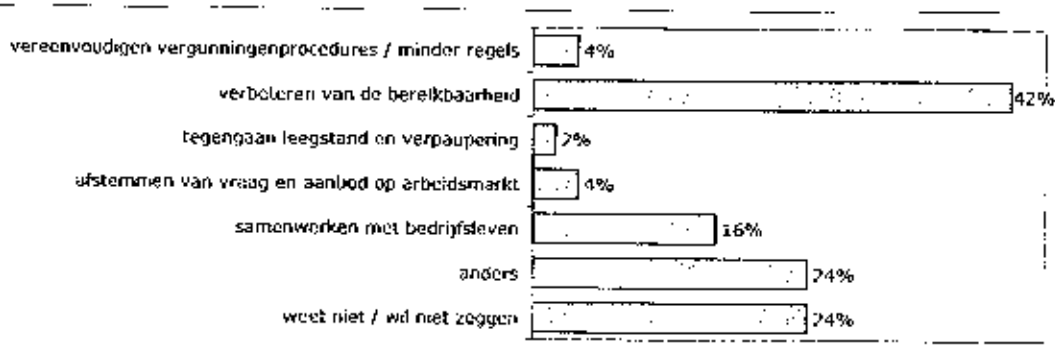
Figuur 2.1 Redenen waarom bedrijven in de Krimpen aan den IJssel gevestigd zijn

Bron: Pantecia, 2012

Uit figuur 2.2 blijkt dat de ondernemers in Krimpen aan den IJssel verschillende zaken noemen waar de gemeente zich vooral mee moet bezighouden als zij het bedrijfsleven wil stimuleren en faciliteren. Het gaat dan met name om de bereikbaarheid van de gemeente, 42% van de ondernemers noemt dit terrein. Bijna een kwart (24%) van de ondernemers noemen andere redenen. Genoemd worden: lastenvermindering (verlagen van gemeentelijke belastingen), veiligheidsbeleid, parkeerbeleid en het faciliteren van de ondernemers door uitbreiding van voorzieningen (bijvoorbeeld voor de scheepvaart), het creëren van geschikte bedrijfsruimte en door subsidies ter beschikking te stellen.

Figuur 2.2 Zaken waarmee de gemeente zich vooral moet bezighouden om de ondernemers te ondersteunen

Bron: Pantecia, 2012

Betrokkenheid bij het beleid

Uit tabel 2.4 blijkt dat veel ondernemers vinden dat zij niet voldoende betrokken zijn bij de

totstandkoming en uitvoering van het gemeentelijke economische beleid. De ondernemers is ook gevraagd om hun antwoord toe te lichten. Ondernemers die aangeven wel voldoende betrokken te zijn, geven aan dat er voldoende informatie beschikbaar is in allerlei vormen en dat het vrij staat om vergaderingen van de gemeenteraad te bezoeken. Daarmee bestaat de mogelijkheid om actief bij zowel de totstandkoming als de uitvoering van het beleid betrokken te zijn. Andere ondernemers geven echter aan dat zij niet betrokken willen worden, omdat zij niet geïnteresseerd zijn. Het is opvallend dat dit in beide groepen voorkomt, zowel de ondernemers die aangeven voldoende betrokken te zijn geweest als de ondernemers die vinden dat dit niet het geval is.

De ondernemers die aangeven onvoldoende betrokken te zijn geweest bij de totstandkoming van het beleid geven daarvoor verschillende redenen aan. Enkele voorbeelden: de ondernemer wordt niet om een mening gevraagd, plannen die de ondernemer heeft, worden niet gehoord en de huidige informatievoorziening laat te wensen over. Daarnaast zegt een ondernemer dat de gemeente barricades opwerpt als er plannen zijn en niet meewerkt.

Tabel 2.4 Betrokkenheid bij de totstandkoming en uitvoering van het beleid voldoende?

	Totstandkoming	Uitvoering
Ja	20%	22%
Nee	70%	54%
Wet niet / wil niet zeggen	10%	14%
Totaal	100%	100%

Bron: Pantela, 2012

Aan de ondernemers is in de telefonische enquête gevraagd om een oordeel te geven over de bereikbaarheid, vergunningverlening en dienstverlening aan bedrijven. In tabel 2.5 staan de gemiddelde cijfers van Krimpen aan den IJssel en de beide gemeenten weergegeven. Hieruit blijkt dat de, in dit geval, fysieke bereikbaarheid in en rondom de gemeente Krimpen aan den IJssel een onvoldoende krijgt van de ondernemers; dit cijfer ligt aanzienlijk onder het gemiddelde cijfer in de beide gemeenten. De vergunningverlening wordt in beide gemeenten ongeveer gelijk gewaardeerd. De ondernemers in Krimpen aan den IJssel zijn iets tevredener over de dienstverlening van de gemeente aan bedrijven.

Tabel 2.5 Oordeel over bereikbaarheid, vergunningverlening en dienstverlening naar gemeente

	Krimpen aan den IJssel	Gemiddeld Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel
Bereikbaarheid in en rond de gemeente	4,9	6,0
Vergunningverlening van de gemeente	6,2	6,2
Dienstverlening aan bedrijven van de gemeente	6,2	6,1

Bron: Pantela, 2012

Constatering

Externe partijen prijzen de korte lijnen naar de gemeente Krimpen aan den IJssel. De gemeente is goed bereikbaar en verleent de benodigde vergunningen op tijd. De gemeente

vervult haar rol als 'dienstverlener' blijkbaar goed. Wel wordt er volgens hen door de gemeente eerder reactief dan proactief geactoord.

Individuele ondernemers hebben vaak een privé gerclateerde of historische binding met Krimpen aan den IJssel. Zij verwachten van hun gemeente een faciliterende rol die vooral gericht is op het wegnemen van (fysieke, administratieve) belemmeringen. Een minderheid van de ondernemers is betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van het economische beleid. Zij geven aan dat er voldoende mogelijkheden zijn voor andere ondernemers om ook betrokken te zijn.

2.7 Doelbereik en effect gevoerde economische beleid

Allereerst dient te worden opgemerkt dat een aanzienlijk deel van de activiteiten die op economisch terrein staan ingepland (zie tabel 2.1) vrij algemeen is beschreven. Het wordt niet duidelijk welke stappen gezet dienen te worden in het jaar 2010 en welke stappen eventueel gezet dienen te worden in daaropvolgende jaren. Dit maakt een goede beoordeling of de gemeente in de periode 2010-2012 op schema ligt wat betreft de uitvoering van voorgenomen activiteiten lastig.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft aan dat haar economische beleid met name gericht is op een pragmatische insteek. De gemeente benadrukt de korte lijnen en de nauwe contacten die men onderhoudt met het bedrijfsleven en andere stakeholders. Dit wordt herkend door de externe organisaties die goed bekend zijn met bestuurders en beleidsambtenaren en via overlegmomenten en ad hoc (telefonisch en op afspraak) in contact treden met de gemeente. Externe organisaties noemen de korte lijnen naar de gemeente ook als een van de sterke punten van Krimpen aan den IJssel.

Beoogde maatschappelijke effecten en prestatie-indicatoren

Tabel 2.6 toont een overzicht van de prestatie-indicatoren die de gemeente Krimpen aan den IJssel heeft opgenomen in haar begroting. Er zijn op dit moment nog geen realisatiewaarden bekend van 2012, zodat de effecten van het beleid die in de huidige collegeperiode plaatsgevonden hebben (nog) niet vast te stellen zijn aan de hand van de rapportcijfers. Wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen dan valt op dat de streefwaarde die gesteld was voor 2011 (9.200) niet is ghaald.

Tabel 2.6 Prestatie-indicatoren Economie

	0-meting	realisatie	gemeentelijke benchmark
	2006	2010	2010
Rapportcijfer winkels voor dagelijkse boodschappen	8,3	8,3	7,8
Rapportcijfer totale winkelaanbod	8,0	7,9	7,4
Rapportcijfer horeca en ultgaan	5,9	5,6	6,3
	0-meting	realisatie	streefwaarde
	2006	2010	2012
Rapportcijfer tevredenheid winkels in de buurt	8,0	8,3	8,3
Rapportcijfer tevredenheid winkels in de gemeente	7,8	7,9	8,0

	<i>0-meting</i>	<i>realisatie</i>	<i>gemeentelijke benchmark</i>
Rapportcijfer totale winkelaanbod	7,8	7,9	8,0
	<i>0-meting</i>	<i>streefwaarde</i>	<i>realisatie</i>
	<i>2008</i>	<i>2011</i>	<i>2011</i>
Aantal arbeidsplaatsen	8.250	9.200	8.740

Bron: Begrotingen gemeente Krimpen aan den IJssel, 2012 en 2013 o.b.v. KvK en Waar staat je gemeente

De gemeente Krimpen aan den IJssel hanteert zelf een aantal (praktische) indicatoren die de effecten van het gevoerde beleid laten zien:

- **Werkloosheid;** het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente is toegenomen. Een belangrijke ontwikkeling in dit kader is de opleving van de bedrijvigheid op de Stormpolder. De werkloosheid in Krimpen aan den IJssel ligt op dit moment op ongeveer 4%, wat ten opzichte van het gemiddelde in de regio Rijnmond laag is.
- **Leegstand;** er is weinig leegstand in de detailhandel en andere bedrijfsruimten. Dit wordt ondersteund door de cijfers die in hoofdstuk drie aan de orde zullen komen.
- **Tevredenheid bevolking;** de bevolking is tevreden over het winkelaanbod. Dit blijkt ook uit de rapportcijfers wanneer de gemeente wordt afgezet tegen de gemeentelijke benchmark.
- **Tevredenheid ondernemers;** er wordt tijdens overlegmomenten en in andere bedrijfscontacten niet geklaagd over de gemeente. Het oordeel van externe organisaties en ondernemers komt hierna uitgebreid aan de orde.
- **Faillissementen en opheffingen;** er zijn de afgelopen jaren weinig opvallende faillissementen binnen de gemeente. De bedrijvendynamiek komt in hoofdstuk drie aan de orde.
- **Investerings;** bedrijven in de gemeente hebben in de afgelopen jaren geïnvesteerd en hebben de bereidheid om dit ook de komende jaren te doen.
- **Familiebedrijven;** de gemeente investeert veel in de contacten met het lokale bedrijfsleven en dit leidt tot het behoud van de (familie)bedrijven voor de gemeente.

Uit de gesprekken bij de gemeente Krimpen aan den IJssel en met externe organisaties blijkt de gemeente op de volgende punten minder succesvol:

- **Parkmanagement;** de gemeente heeft vanaf begin 2010 geïnvesteerd in de pilot. Door verschillende oorzaken is hier nog geen succesvol vervolg aan gegeven.
- **Centrumontwikkeling;** de bijdragen van verschillende partijen vallen tegen en de economische crisis speelt hier een belangrijke rol. Gevolg is dat het oorspronkelijke plan met het centrum niet zal worden gerealiseerd.

Doelbereik en effecten beoordeeld door externen

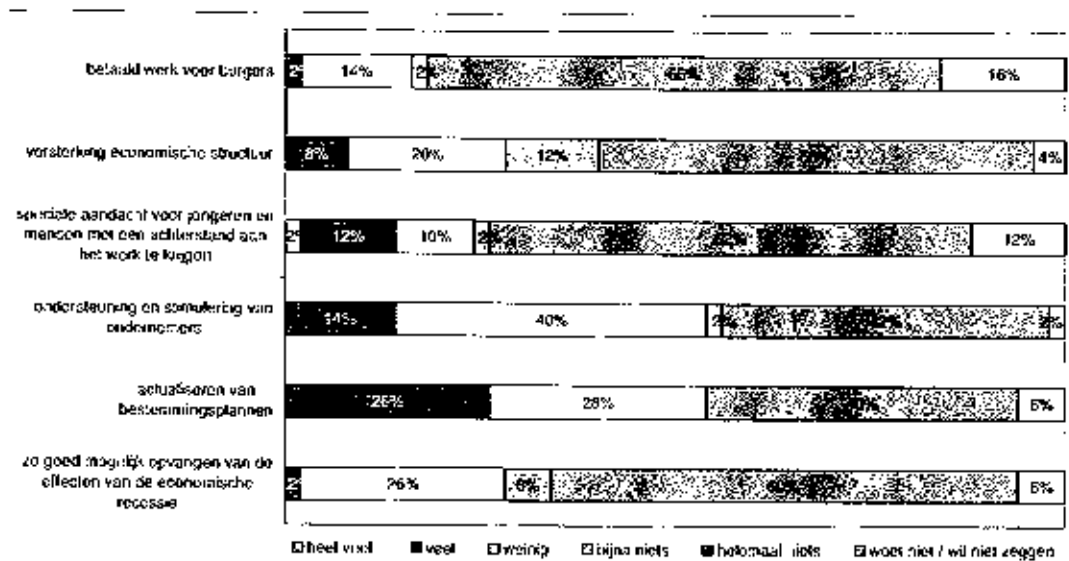
Uit de gesprekken met de gemeente Krimpen aan den IJssel is gebleken dat gekozen is voor een faciliterende rol op economisch terrein. De gemeente doet zo min mogelijk aan beleidsvorming op papier en maakt beleid vanuit en in de praktijk. De gemeente gooit aan dat de doelstellingen van het economisch beleid sinds 2006 hetzelfde zijn gebleven.

Om het doelbereik en de effecten van het gevoerde economische beleid in kaart te brengen, is zowel aan de externe organisaties als aan 50 ondernemers gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met het lokale economische beleid van de gemeente Krimpen aan den IJssel.

De externe organisaties geven aan redelijk tot goed op de hoogte te zijn van de gestelde beleidsdoelen. Enkele van de doelen zijn ook onderwerp bij het Overleg Orgaan Bedrijven¹, waarbij het vooral gaat om het actualiseren van de bestemmingsplannen. De bekendheid onder de ondernemers blijkt zeer beperkt. Van de 50 geënquêteerde ondernemers geeft slechts 1 ondernemer aan de speerpunten van het gemeentelijk economisch beleid op hoofdpunten te kennen. Deze ondernemer is van mening dat de gestelde speerpunten deels de juiste zijn en mist voor het bedrijfsleven de lange termijnvisie op economisch terrein.

Uit figuur 2.1 blijkt dat bij de telefonische enquête onder individuele ondernemers ruim een kwart van de ondernemers veel merkt van het actualiseren van de bestemmingsplannen. Deze ondernemers zullen in veel gevallen met hun bedrijf gevestigd zijn in een van de drie gebieden (Stormpolder, Kortland of Langeland). Circa een op de zeven ondernemers geeft aan veel te merken van de ondersteuning en stimulering door de gemeente. Van de andere speerpunten wordt niet vaak opgemerkt dat men er veel van merkt.

Figuur 2.1 In hoeverre merken ondernemers dat de gemeente aan het speerpunt gewerkt heeft of nog werkt?

Bron: Panteia, 2012

Uit de gevoerde gesprekken met externe organisaties komt hetzelfde wisselende beeld naar voren. Verschillende organisaties binnen de gemeente zijn nauw betrokken bij de totstandkoming en uitwerking van het economisch beleid. Door de betrokkenheid bij de speerpunten neemt de merkbaarheid toe. Andere organisaties staan wat verder van de gemeente af en hier zijn de contacten minder sterk ontwikkeld.

De gemeente denkt en werkt mee met het bedrijfsleven voor zover dat mogelijk is. Enkele externe organisaties geven wel aan dat de gemeente naar hun mening te weinig proactief is. Daarnaast wordt opgemerkt dat het om een kleine gemeente gaat, wat een geringe invloed betekent in de richting van hogere overheden (provincie en Rijksoverheid). Ook de

¹ Het Overleg Orgaan Bedrijven is een platform voor contacten tussen het MKB, de winkelcentra en de gemeente Krimpen aan den IJssel. Dit orgaan komt gemiddeld zo'n 6 keer per jaar bijeen.

bestuurskrachtmeting die in 2009 is uitgevoerd, besteedt aandacht aan dit punt¹. De gemeente laat met de vernieuwing van het centrum en van de Stormpolder zien, dat zij betrokken is bij de economische ontwikkeling, maar de daadkracht bij deze grote en complexe opgaven wordt gemist, aldus het rapport. De gemeente heeft met het aantrekken van de projectmanager gehoor gegeven aan de aanbeveling om een zeer bekwame projectleiding aan te stellen.

Constatering

Vanwege de pragmatische insteek van het economische beleid en de uitwerking daarvan, is het lastig om een oordeel te geven over de mate waarin de doelen zijn of worden bereikt. In de begroting zijn wel enkele prestatie-indicatoren opgenomen. Hoewel er nog geen realisaties over 2012 beschikbaar zijn, kan al wel geconstateerd worden dat de werkgelegenheidsontwikkeling achterblijft op het gewenste ambilieniveau.

Daarnaast kan aan de hand van diverse bronnen vastgesteld worden, dat de werkloosheid relatief laag is, de leegstand van winkels en bedrijfspanden eveneens relatief laag is, er weinig faillissementen zijn en de inwoners tevreden zijn over het winkelaanbod. Ook is vastgesteld dat het parkmanagement niet van de grond gekomen is en dat de centrumontwikkeling niet die cocreatie heeft gekregen als was voorzien.

2.8 Conclusies

Welke doelstellingen heeft het economische beleid en welke instrumenten zijn daarvoor ingezet? (OV1)

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft zich op economisch terrein twee hoofddoelen en vier subdoelen gesteld.

De hoofddoelen hebben betrekking op werkgelegenheid (betaald werk voor burgers) en op de versterking van de economische structuur.

De subdoelen hebben betrekking op het toe leiden van burgers naar (betaald) werk, het ondersteunen en stimuleren van ondernemers, het actualiseren van de bestemmingsplannen en het opvangen van de effecten van de recessie.

De gemeente vervult vooral een pragmatische rol en probeert ontwikkelingen bij bedrijven en de detailhandel te faciliteren en stimuleren. Dit is terug te zien in de ondernomen activiteiten die veelal probleemgestuurd en gebiedsgericht zijn.

Wat is het financiële beslag geweest met de uitvoering van het beleid? Ofwel: hoeveel middelen zijn ingezet op het economische beleidsveld? (OV2)

In totaal zijn er 1,55 fte werkzaam bij de gemeente Krimpen aan den IJssel, die zich bezig houden met de uitvoering van het economische beleid. Dit is verdeeld over vijf personen waarvan er één extern is ingehuurd (0,6 fte). Hiernaast houden drie medewerkers van andere afdelingen (Samenwerking, Ruimte) zich regelmatig bezig met economische vraagstukken.

De begroting van de 'afdeling' Economie bedroeg in 2010 nog ruim € 83.000. In 2011 en 2012 was dit aanzienlijk lager: respectievelijk ruim € 57.000 en bijna € 65.000.

Welke maatregelen worden genomen om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren dan

¹ PriceWaterhouseCoopers en Universiteit van Tilburg, *Eindoordeel Bestuurskrachtmeting-nieuwe-stijl Gemeente Krimpen aan den IJssel*, pag. 11, augustus 2009.

wel af te remmen? (OV3)

De gemeente Krimpen aan den IJssel speelt vooral in op de trend naar duurzaam ondernemen. Zij heeft hiervoor een duurzaamheidsvisie opgesteld; de daarbij behorende instrumenten komen vanuit de Wet Milieubeheer. Via monitoring worden de activiteiten bijgesteld, losgelaten of uitgebreid.

Daarnaast is de gemeente alert op de sterk groeiende populariteit van het zzp-schap. De behoeften van deze doelgroep zijn in geïnventariseerd om hen in de komende tijd adequaat te kunnen faciliteren.

Of de gemeente met haar economische beleid ook anticiperend optreedt, blijft de vraag. Volgens externe partijen is de gemeente nogal reactief en dit staat haaks op een innovierend en anticiperend vermogen. Ook beperken de capaciteit en financiële middelen van de gemeente de mogelijkheden.

Welk type bedrijven zijn er in Krimpen aan den IJssel en welke oordelen hebben de bedrijven over het beleid van de gemeente wat betreft bereikbaarheid, dienstverlening en vergunningenbeleid? (OV4)

Het bedrijfsleven van de gemeente Krimpen aan den IJssel wordt gekenmerkt door:

- circa 2.000 bedrijven met circa 8.800 banen;
- kleinschaligheid;
- relatief veel bedrijvigheid in de maakindustrie, maritieme sector en detailhandel;
- relatief veel familiebedrijven en al lang gevestigde bedrijven;
- ondernemers die een sterke binding met de gemeente hebben.

Uit de gesprekken met externe partijen en uit de telefonische enquête onder individuele ondernemers blijkt dat de gemeente Krimpen aan den IJssel voor de bereikbaarheid, het vergunningbeleid en de dienstverlening in de meeste gevallen een kleine voldoende krijgt. Qua fysieke bereikbaarheid in en rond de gemeente krijgt de gemeente een onvoldoende. Dit probleem is overal bekend. De respondenten geven aan dat er in Krimpen aan den IJssel korte lijnen bestaan tussen de externe partijen en de gemeente en dit wordt door iedereen gewaardeerd. Het is dan ook zaak om dit in de toekomst zo te blijven houden. De vergunningverlening kan op een aantal punten beter en dit terrein (en daarmee eigenlijk het hele roegedruk thema) lijkt in de afgelopen jaren enigszins vergeten onder druk van andere zaken die voorrang kregen. De dienstverlening aan de ondernemers kan ook verder worden verbeterd gezien de wat lage beoordeling. Het is daarbij vooral van belang om de ondernemers en externe organisaties voldoende inzicht in de gemeentelijke processen te geven, zodat men weet wat verwacht kan worden en waar men zelf een bijdrage kan leveren om de procedures te versnellen.

In hoeverre zijn de doelstellingen van het economische beleid bereikt en is er een aanwijsbaar gevolg voor het gevoerde beleid? (OV6)

Kenmerkend voor het economische beleid is de pragmatische insteek, wat tot uitdrukking komt in de uitwerking ervan. Er wordt zo min mogelijk beleid op papier gezet en het doel is om ondernemers binnen de gestelde kaders de ruimte te bieden om te ondernemen. Gevolg hiervan is dat het economische beleid, dat hoofdzakelijk procesmatig van aard is, moeilijk meetbaar is en dat het moeilijk is om vast te stellen of de gestelde hoofd- en subdoelen van het economisch beleid ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

De conclusie ten aanzien van de gestelde (sub)doelen:

- Het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente Krimpen is in de afgelopen periode toegenomen, maar minder sterk dan de streefwaarde. De werkloosheid in de gemeente is welis-

waar laag, maar in hoeverre dit door het gemeentelijk beleid wordt bewerkstelligd of door externe factoren (opbloei van het maritieme cluster) is onduidelijk.

- Ten aanzien van de versterking van de economische structuur blijkt een aantal positieve zaken. De gemeente kent een gezonde bedrijvendynamiek en het aantal opheffingen en faillissementen is beperkt. Ook kent de gemeente vrijwel geen leegstand van winkels en bedrijfsruimten. Inwoners van de gemeente zijn tevreden over het totale winkelaanbod.
- Het speerpunt om jongeren en mensen met een achterstand aan het werk te krijgen wordt door weinig externe organisaties en ondernemers opgemerkt.
- Ondersteuning en het stimuleren van de ondernemers wordt vaker opgemerkt. De toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de gemeente wordt breed gewaardeerd, maar de daadkracht wordt op sommige dossiers gemist. Vooral de Stormpolder vraagt om verdere ontwikkeling en de gemeente zou hier een grote bijdrage aan moeten leveren. In de huidige bezetting komt de gemeente Krimpen echter middelen (financieel, menskracht) en invloed tekort om de het bedrijfsleven adequaat te faciliteren. Veel ontwikkelingen gaan ook boven het gemeentelijk niveau uit en dit gegeven wordt ook breed onderkend.
- Het actualiseren van de bestemmingsplannen speelt op dit moment vooral in de Stormpolder. De detailhandelslocaties zullen op korte termijn moeten volgen, waarbij de nieuwe detailhandelsvisie het kader kan aangeven waarbinnen de vernieuwings- en uitbreidingsplannen van de drie belangrijkste winkelcentra kunnen worden uitgewerkt. Het ontbreken van een langetermijnvisie op economisch terrein wordt door verschillende organisaties en ondernemers genoemd en het is dus zaak voor de gemeente om op korte termijn de structuurvisie bedrijven vast te stellen.
- Het beleidsdoel om de effecten van de economische recessie zo goed mogelijk op te vangen is een dermate breed doel dat niet vast te stellen is of de gemeente hier voldoende effect heeft bereikt en al dan niet voldoende inspanningen heeft gepleegd.
- Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is ook vooral gericht op het faciliteren van het bedrijfsleven. Een aantal bedrijven is hier ook al actief mee aan de slag gegaan.

3 Overstijgende analyse

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we eerst de huidige samenwerking tussen de gemeenten Capelle en Krimpen aan den IJssel. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijke samenwerking in de toekomst en welke kansen er zijn en welke belemmeringen een rol zouden kunnen spelen. Daarna wordt ingegaan op de sterke punten en aandachtspunten van het economische beleid. Het hoofdstuk sluit af met de economische kengetallen van de beide.

3.2 Huidige samenwerking en de toekomst

De conclusie uit zowel de interne als de externe gespreksronde is dat er op economisch gebied op bepaalde terreinen al samenwerking is tussen beide gemeenten.

Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel nemen plaats in het Regionaal Economisch Overleg (REO) en hebben gekozen voor één communicatiekanaal: IJssel Business Magazine. Ook is er sprake van samenwerking op het gebied van ICT en op het sociale terrein (bibliotheek en Werkplein). Een ander terrein waar de twee gemeenten elkaar treffen betreft de rivierzones (het Gebiedsprofiel Rivierenland is vastgesteld) en de bereikbaarheid. Beide gemeenten zijn nauw betrokken bij het Programma Beter Benutten.

Dit rekenkameronderzoek maakt overigens ook deel uit van de huidige samenwerking tussen (de rekenkamers van) beide gemeenten. Daarnaast is er het project Zeppelin. Dit is een project waarbij verschillende ondernemersverenigingen van de gemeenten Capelle, Krimpen en Deelgemeente Alexanderpolder met elkaar samenwerken. Hierbij zijn de doelen drieledig: 1) onderling netwerken, 2) fungeren als aanspreekpunt voor de gemeenten, 3) kennisuitwisseling rondom bovenregionale problematiek (bijvoorbeeld bereikbaarheid of mobiliteit).

Er worden verschillende terreinen als kansrijk gezien om de samenwerking tussen de beide gemeenten in de toekomst te vergroten:

- Samen het gebied *Rotterdam Area* uitnutten; de oostkant van de regio Rotterdam verenigen en gezamenlijk opkomen voor gedeelde belangen.
- Samen opstellen van een ruimtelijk economische structuurvisie. Riviergebonden activiteiten zouden hierbij als een verbindende factor kunnen fungeren.
- Een convenant tussen de colleges van B&W op het terrein van de bedrijfsvoering.
- Gezamenlijk verbeteren van het imago van de Stormpolder. Stormpolder wordt immers geassocieerd met moeilijk te bereiken en het grote knelpunt de Algerabrug.
- Bedrijfsverplaatsing: Capelle mist de ruimte om uit te breiden, maar Krimpen heeft met name op de Stormpolder nog ruimte om te bouwen. Capelse bedrijven zouden daarom naar de mogelijkheid kunnen kijken om zich op de Stormpolder te vestigen.
- Het Regionaal Economisch Overleg moet op een hoger abstractieniveau worden ingestoken. Men is op dit moment al in gesprek over een nadere invulling met meer overstijgende thema's. Veel huidige overlegmomenten worden breed ingestoken en komen op een te specifiek niveau terecht.

Voorts constateert gemeente Krimpen dat ondernemersverenigingen uit Krimpen, Nederiek, Capelle en Rotterdam-Oost elkaar aan het opzoeken zijn en dat de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel op het gebied van werk en arbeidsmarkt steeds nauwer met elkaar samenwerken.

Tijdens de gesprekken is ook een aantal verschillen en belemmeringen naar voren gekomen die een nauwe(re) samenwerking tussen beide gemeenten in de weg staan:

- De verschillende economische structuren van de gemeenten. In Krimpen is sprake van veel metaalgerelateerde maakindustrie, kleinschalige detailhandel en lokale ondernemers (familiebedrijven). In Capelle wordt de economische structuur gekenmerkt door veel zakelijke dienstverlening (grootschalige kantoren) en meer perifere bedrijvigheid. Capelle behoort in de Rotterdam Area meer tot de 'brainport' en Krimpen bij de 'manuport'.
- Verschillende infrastructuur; de interne organisatie van de beide gemeenten verschilt.
- Verschillende culturen binnen de beide gemeenten. De cultuur in Krimpen wordt als dorps omschreven: "er is een instelling van elkaar helpen". In Capelle is de cultuur directer ("stadsner") en is de instelling van de mensen individualistischer.
- Fysieke belemmeringen; de Hollandse IJssel belemmert snelle samenwerking.
- Houding en gerichtheid; de gemeente Capelle aan den IJssel richt zich hoofdzakelijk op de Stadsregio Rotterdam, terwijl de gemeente Krimpen aan den IJssel zich lange tijd hoofdzakelijk gericht was op de Krimpenerwaard.
- Verschil in de verhouding tussen het gemeentelijk bestuur en het ambtelijk apparaat; Krimpen: ontzag voor het bestuur, Capelle tegenovergesteld
- "twee kapiteins op een schip". Er schuilt een mogelijk probleem in de samenwerking als zich calamiteiten voordoen. Als er op economisch terrein iets in Krimpen speelt, hoeft dat niet voor Capelle ook van belang te zijn. Krimpen zal daar beleid op willen maken, Capelle niet. Daarnaast krijgt men bij beleid en uitvoering te maken met twee wethouders en twee gemeenteraden. Dit kan praktische knelpunten opleveren.
- Tegenstrijdige belangen voor de beide gemeenten. Hierbij ter illustratie een voorbeeld: voor de gemeente Krimpen aan den IJssel is de Stormpolder belangrijk om o.a. ruimte te bieden aan de bedrijven die daar gevestigd zijn en om het aantal arbeidsplaatsen te vergroten. Investerings die voor de vestiging van toeleveranciers en kantoren kunnen zorgen, zijn dus van harte welkom. Capelle aan den IJssel (en Rotterdam) hebben echter tegenover de Stormpolder woningbouw gepland. Door geluidscontouren/normen komen de uitbreidingen van bedrijvigheid (in Krimpen) inzicht tegenover de woningbouw (in Capelle en Rotterdam) te staan. Deze tegenstrijdige belangen kunnen nauwere samenwerking tussen Krimpen en Capelle (gaan) belemmeren.

Uit de documentstudie en gesprekken blijkt dat de gemeenten oriënterende gesprekken hebben gevoerd om op een aantal terreinen de samenwerking uit te breiden. Tot nu toe zijn er enkele voorbeelden waarop samenwerking gerealiseerd wordt, maar er zijn nog mogelijkheden om dit in de toekomst uit te breiden.

Constatering

Op economisch gebied is er nog weinig samenwerking tussen beide gemeenten, al zijn er wel enkele voorbeelden te noemen van samenwerking. Wel worden enkele kansrijke samenwerkingsmogelijkheden aangedragen zoals het samen uitnutten van het gebied *Rotterdam Area*. Gemeente Krimpen ziet in de complementariteit van de economische structuren van de twee gemeenten een mogelijkheid om samen sterker te worden.

Het verschil in economische structuur kan ook gezien worden als een belemmering die meer samenwerking tussen beide gemeenten tegenhoudt. Dit geldt ook voor de verschillen in cultuur en infrastructuur.

3.3 Economische kengetallen

Om de lokale economie in kaart te brengen, heeft Panteia enkele cijfers over sociaal-demografische en economische onderwerpen in de tabellen 3.1, 3.2 en 3.3 opgenomen.

Tabel 3.1 Sociaaldemografische gegevens naar gemeente, de provincie Zuid-Holland en Nederland

<i>Cijfers 2011, tenzij anders vermeld</i>	<i>Capelle aan den IJssel</i>	<i>Krimpen aan den IJssel</i>	<i>Zuid- Holland</i>	<i>Nederland</i>
Aantal inwoners	66.104	28.626	3.528.324	16.655.799
Aantal huishoudens	29.865	11.724	1.617.708	7.473.438
Gemiddelde huishoudgrootte	2,21	2,44	2,18	2,23
% eenpersoonshuishoudens	35,7	27,8	39,2	37,0
% meerpersoonshuishoudens	64,3	72,2	60,8	63,0
Groene druk ¹	37,6	44,1	38,2	38,6
Grijze druk ²	24,2	35,1	24,3	25,6
% autochtonen	69,0	87,7	71,7	79,4
% westerse allochtonen	10,6	7,4	9,9	9,2
% niet-westerse allochtonen	20,4	5,0	18,4	11,4
Zeer sterk of sterk verstedelijkt	89,9	64,9	66,0	47,5
Matig verstedelijkt	7,5	16,3	15,0	18,1
Weinig of niet verstedelijkt	5,6	18,8	19,0	39,4
Aantal uitkeringen (WW, WWB, WI, AO) per 1.000 inwoners 15-65 jaar	132	87	127	132

Bron: Panteia, 2012 o.b.v. VNG/ABF en CBS

- Uit de sociaaldemografische cijfers is af te leiden dat de gemeente Capelle de kenmerken van een sterk verstedelijkte gemeente heeft en Krimpen meer de trekken van een landelijke gemeente vertoont. Zo heeft Capelle ten opzichte van Krimpen relatief veel eenpersoonshuishoudens, inwoners van niet-westerse en westerse allochtone afkomst en een hoger aantal inwoners met een uitkering. De gemeente Capelle wordt dan ook voor bijna 90% betiteld als zeer sterk of sterk verstedelijkt, terwijl dit in Krimpen voor bijna 65% geldt.
- Krimpen heeft een relatief hoge groene en grijze druk, m.a.w. de beroepsbevolking is relatief klein. De huishoudgrootte ligt hoger dan gemiddeld.

¹ Verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. Het geeft inzicht in de verhouding van de jeugd tot het werkende deel van de bevolking.

² Verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar. Het geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking.

Tabel 3.2 Economische gegevens naar gemeente

<i>Cijfers 2011, tenzij anders vermeld</i>	<i>Capelle aan den IJssel</i>	<i>Krimpen aan den IJssel</i>
Algemeen¹		
Aantal bedrijfsvestigingen	5.552	1.986
Aantal banen	45.930	8.740
Arbeidsparticipatiegraad 2007	65,7	64,2
% niet werkende werkzoekenden 2008	3,6	2,6
Type bedrijven		
% ZZP	64	67
% kleinbedrijf (< 10 werkzame personen)	27	28
% midden- en grootbedrijf (>=10 werkzame personen)	9	5
% bedrijven jonger dan 6 jaar	41	36
% bedrijven van 6 jaar en ouder	59	64
Bedrijvendynamiek		
Aantal starters 2010 (2009)	620 (600)	220 (180)
Aantal opheffingen 2010 (2009)	375 (360)	100 (95)
Saldo 2010 (2009)	245 (240)	120 (85)
Detailhandel		
Koopkrachtbinding dagelijks 2011 (2007)	82% (84%)	92% (95%)
Koopkrachtbinding niet-dagelijks 2011 (2007)	40% (46%)	46% (56%)
m ² winkelaanbod	111.478	29.041
m ² leegstand (%)	4.326 (3,9%)	590 (2,0%)
m ² vvo per 1.000 inwoners dagelijks	275	350
m ² vvo per 1.000 inwoners niet-dagelijks	1.365	638
Bedrijventerreinen		
m ² Oppervlakte bedrijfsruimten	165.250 ²	314.400
m ² Oppervlakte kantoorruimten	487.600 ³	78.600
% leegstand bedrijfsruimten	2,5	0,0
% leegstand kantoorruimten	13,0	0,0
Ontwikkeling aantal bedrijven 2000-2011 ⁴	+23%	+15%

¹ Gemeente Capelle gaat uit van 2.834 bedrijven en 36.413 werkzame personen (bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland (BRZ)). De basis voor deze bron is LISA. Het BRZ telt alleen bedrijven met werkzame personen (redereen die 12 uur of meer per week werkzaam is). Dit verklaart grotendeels het verschil met de hier vermelde cijfers van de Kamer van Koophandel.

² Dit betreft alleen de bedrijfsruimte op de Hoofdweg en Capelle Trade Center. Het totale aantal m² bedrijfsruimte is bij de gemeente niet bekend.

³ Kantoren vanaf 500 m² vvo (bron: Regionaal kantorenprogramma 2012 Stadsregio Rotterdam)

⁴ Het gaat om de ontwikkeling van het aantal bedrijven op bedrijventerreinen volgens de Monitor Stadsregio Rotterdam 2012. Volgens de Gemeente Capelle aan den IJssel is de groei van het aantal bedrijven tussen 2000 en 2011 +35% geweest (bron: BRZ).

<i>Cijfers 2011, tenzij anders vermeld</i>	<i>Capelle aan den IJssel</i>	<i>Krimpen aan den IJssel</i>
Ontwikkeling aantal bedrijven 2010-2011 ¹	+9%	-2%
Ontwikkeling aantal werkzame personen 2000-2011	+2%	-7%
Ontwikkeling aantal werkzame personen 2010-2011 ²	-2,6%	-9,5%

Bron: Pantela, 2012 o.b.v. CBS, UWV (algemeen, type bedrijven), KvK (bedrijvendynamiek), Locatus (detailhandel), Monitor Bedrijventerreinen stadsregio Rotterdam (bedrijventerreinen), "Regionaal Kantorenprogramma. Duurzame kantoren op de juiste plaats. 2011".

Toelichting Economische gegevens naar gemeente

- Capelle is wat betreft het aantal gevestigde bedrijven ongeveer drie keer zo groot als Krimpen. Het bedrijvenbestand van Capelle is jonger dan dat van Krimpen. Op de bedrijventerreinen in Capelle zien we in de afgelopen jaren een grotere toename dan op de bedrijventerreinen in Krimpen. Dit laatste geldt tevens ten aanzien van de werkgelegenheid.
- Krimpen heeft relatief gezien een positiever saldo ten aanzien van de bedrijvendynamiek dan Capelle. Dit is vooral toe te schrijven aan het kleinere aantal opheffingen.
- Uit de economische gegevens blijkt het meer landelijke karakter van Krimpen. Dit komt tot uitdrukking in het winkelaanbod. Krimpen heeft namelijk een aanbod van niet-dagelijkse artikelen dat aanzienlijk kleiner en een aanbod van dagelijkse artikelen dat iets groter is dan gemiddeld. Het winkelaanbod in Capelle heeft meer gelijkenis met het gemiddelde beeld.
- De winkelloegstand is in beide gemeenten zeer laag, vooral in Krimpen.
- De koopkrachtbinding³ is in de afgelopen jaren in beide gemeenten gekrompen. Blijkbaar is het aanbod niet opgewassen tegen het (groeiende) concurrerende aanbod in o.a. Rotterdam.
- De leegstand van bedrijfsruimten en kantoorruimten vertoont een groot verschil tussen beide gemeenten. Krimpen kent geen leegstand van bedrijfs- en kantoorruimten op bedrijventerreinen. In Capelle is vooral de kantoorleegstand op bedrijventerreinen groot.

Economische gegevens naar gemeente in landelijk perspectief

Een vergelijking van deze gegevens met landelijke cijfers laat o.a. het volgende zien:

- Het bedrijvenbestand van de twee gemeenten heeft zich meer vernieuwd dan dat van Nederland als totaal. Dit is toe te schrijven aan de hogere startersquota in Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel (11,2 % resp. 11,1% tegenover 8,2% landelijk) gecombineerd met de lagere opheffingsquota (6,8% resp. 5,0% tegenover 7,8% landelijk).
- De arbeidsparticipatie is in de twee gemeenten iets lager dan in Nederland als totaal, waar de participatiegraad in dezelfde periode 66,2% bedroeg.
- De ontwikkeling van de werkgelegenheid is in de twee gemeenten minder gunstig geweest dan landelijk gezien. In Nederland nam het aantal werkzame personen (incl. zelf-

¹ Het gaat hier om de ontwikkeling van het aantal bedrijven op bedrijventerreinen volgens de Monitor Stadsregio Rotterdam 2012. Volgens de Gemeente Capelle aan den IJssel is de groei van het aantal bedrijven tussen 2010 en 2011 +4% geweest (bron: BRZ).

² Volgens de Gemeente Capelle aan den IJssel is de groei van het aantal werkzame personen in de periode 2000-2011 +16% geweest (bron: BRZ).

³ Koopkrachtbinding = de mate waarin de inwoners van een bepaald gebied (bijvoorbeeld de gemeente Krimpen of de gemeente Capelle) hun bestedingen in dat gebied doen.

standigen) in de periode 2000-2011 met 7,2% toe. Ook scoorde Nederland in 2011 t.o.v. 2010 iets beter dan Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel (+0,7%).

- Het valt op dat de winkelleegstand in Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel aanzienlijk lager is dan in Nederland als geheel. Het landelijke percentage ligt rond 6%, terwijl we het hier 4% voor Capelle aan de IJssel en 2% voor Krimpen aan den IJssel zien.
- Wat betreft het winkelaanbod kan vastgesteld worden, dat de winkeldichtheid in Capelle aan den IJssel in de dagelijkse sector lager en in de niet-dagelijkse sector hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. In Krimpen aan den IJssel is de situatie precies omgekeerd. Landelijk bedraagt de winkeldichtheid in de dagelijkse sector 321 m² en in de niet-dagelijkse sector 1.290 m² per 1.000 inwoners.
- De kantorenleegstand in Capelle aan den IJssel is met 13% hoog, maar landelijk gezien zeker geen uitzondering. Op dit moment staat in ons land namelijk gemiddeld 15,4% van de kantoorruimte leeg.

Tabel 3.3 Burgerpeiling naar gemeente, provincie Zuid-Holland en Nederland

Rapportcijfers Capelle 2009; rapportcijfers Krimpen 2012	Capelle	Krimpen	Zuid-Holland	Nederland
Burger als kiezer	6,0	6,0	5,9	5,9
Burger als klant	7,7	7,8	7,7	7,7
Burger als onderdaan	6,4	6,3	6,3	6,4
Burger als partner	5,8	5,6	5,6	5,8
Burger als wijkbewoner	7,0	7,1	7,0	7,0
Winkels in de buurt	8,1	8,5	8,3	7,9
Winkels in gemeente	7,9	8,1	8,0	7,5
Horeca in gemeente	6,5	5,7	6,6	6,9
Bereikbaarheid buurt met auto	7,8	7,9	7,8	7,9
Parkeermogelijkheden in gemeente	7,0	6,9	6,2	5,6
OV in gemeente	7,1	7,7	7,5	6,7
Leefbaarheid in buurt	7,1	7,6	7,3	7,4

Bron: Pantala, 2012 o.b.v. Blik van Burgers VNG/ABF

Uit de burgerpeiling blijken geen grote verschillen in de waardering van de burgers voor de beide gemeenten. Ten aanzien van de winkels in de buurt en in de gemeente geeft men in Krimpen iets hogere cijfers dan in Capelle en Zuid-Holland en Nederland het geval is. Ook het openbaar vervoer en de leefbaarheid in de buurt worden in Krimpen iets hoger gewaardeerd.

3.4 Conclusies

Welke mogelijkheden (kansen en bedreigingen) zijn er voor beide gemeenten om optimaal samen te werken op (regionaal) economisch terrein? (OV 5)

Uit de analyse van de samenwerking blijkt dat de gemeenten Capelle en Krimpen aan den Dessel op dit moment op een beperkt aantal terreinen samenwerken. De samenwerking heeft daar te maken met ICT of het sociale en culturele domein (bibliotheek en Werkplein). Er wordt gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden tussen beide gemeenten op voorzieningenniveau en hier liggen ook nog voldoende mogelijkheden. Daarnaast is er ook een aantal belemmeringen naar voren gekomen waar bij de verdere uitwerking rekening mee zal moeten worden gehouden.

Uit de analyse van de economische gegevens blijkt dat de beide gemeenten op economisch gebied veel verschillen vertonen. Zo is het aantal gevestigde bedrijven in Capelle circa drie keer zo groot als in Krimpen, ligt het aantal opheffingen in Krimpen lager, komt in het winkelaanbod tot uitdrukking dat Krimpen een meer landelijk karakter heeft (daar waar Capelle een meer vorstedelijke gemeente is) en heeft de gemeente Capelle veel meer met oogstand van kantoor- en bedrijfsruimten op bedrijventerreinen te maken dan Krimpen. Een

overeenkomst is dat de winkelleegstand laag is en dat de koopkrachtbinding in beide gemeenten is gekrompen. Uit dit laatste is af te leiden dat het aanbod in beide gemeenten niet opgewassen blijkt tegen het concurrerende aanbod van o.a. Rotterdam. Deze onderwerpen zijn uitermate geschikt om gezamenlijk op te pakken en uit te werken in een gemeenschappelijke visie.

Bijlage 1 Normenkader

Tabel B1.1 Normenkader Economisch Beleid **Krimpen aan den IJssel**

Onderzoeksvragen	Toetsing advv norm Krimpen aan den IJssel	Algemene beoordeling 0=nee, 1=ja, neutraal
Doelstellingen economisch beleid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wordt er in de praktijk gewerkt aan de door de gemeente beschreven doelen voor het economisch beleid? ▪ toeleiden van burgers naar (betaald) werk ▪ ondersteunen/stimuleren van ondernemers <ul style="list-style-type: none"> - beter toegankelijk maken van het servicepunt voor werkgevers - helpen van ondernemers bij het oplossen van personele problemen - intensiveren samenwerking in het Werkplein met andere gemeenten, UWV, werkgevers en onderwijsinstellingen. - intensiveren samenwerking met SW-bedrijf Promen ▪ actualiseren bestemmingsplannen <ul style="list-style-type: none"> - Kortland - Langeveld - Stormpolder ▪ zo goed mogelijk opvangen van oplopende werkloosheid door recessie. 	<p>Gedeeltelijk. Voor een deel van de beschreven (sub)doelen zijn geen concrete activiteiten benoemd in de periode 2010-2012. Hierbij gaat het met name om de beleidsdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ondersteunen en stimuleren van werkgevers - zo goed mogelijk opvangen van de effecten van de recessie.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sluiten deze beleidsdoelen aan bij de gesignaleerde problematiek? (ja/nee, en toelichting) Hierbij onderscheid dynamiek, diversiteit, duurzaamheid, 	<p>Niet te beantwoorden. Een heldere analyse van de specifieke problematiek ontbreekt in beide gemeenten.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zijn er aanvullende doelstellingen waaraan gewerkt wordt? 	<p>Ja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - reduceren van het exploitatiekort van markt, haven en vrachtwagenparkeerterrein. - het bevorderen van duurzaamheid in ondernemen.

Onderzoeksvragen	Toetsing adhv norm Krimpen aan den IJssel	Algemene beoordeling 0=nee, 1=ja, neutraal
Inzet instrumenten economisch beleid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Welke instrumenten worden ingezet? (beschrijving) ▪ Sluiten de ingezette instrumenten aan bij de geformuleerde beleidsdoelen? (ja/nee, en toelichting) 	<p>Er is een breed scala aan activiteiten, die niet allemaal duidelijk aan een bepaald beleidsdoel te koppelen zijn (v.v). Er mist een onderbouwing van waarom een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd, waarom in die volgende en waarom dit een taak voor de gemeente is.</p> <p>Externe partijen hebben waardering voor het belang dat de gemeente hecht aan de lokale economie en haar inzet. Externe partijen en de gemeente zelf hebben echter onvoldoende macht in het netto resultaat van de geploegde inspanningen.</p>
Inzet middelen economisch beleid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Is de inzet van de middelen ter uitvoering van het economisch beleid te lokaliseren in financiële overzichten? (ja/nee) ▪ Zijn de middelen ingezet conform begroting? (ja/nee, en toelichting) 	<p>Ja.</p> <p>De inzet van middelen is niet uitgesplitst per beleidsdoel of activiteit.</p> <p>Deels (zie tabel 2.3)</p>
Maatregelen nieuwe ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Welke nieuwe ontwikkelingen t.a.v. de lokale economie zijn er? ▪ Zijn voor deze nieuwe ontwikkelingen maatregelen ingezet door de gemeente? ▪ Zo nee, waarom niet? ▪ Zo ja, welke maatregelen zijn dit? (beschrijving, stimulerend/afremmend) ▪ Zijn deze maatregelen passend bij de ontwikkelingen? (ja/nee, en toelichting) 	<p>De gemeente heeft gekeken naar de potentiële gevolgen van de economische crisis in termen van leegstand en oplopende werkloosheid. Ook heeft de gemeente in haar nieuwe detailhandelsvisie relevante maatschappelijke ontwikkelingen in kaart gebracht. Op beide onderwerpen zijn geen concrete acties benoemd.</p>
Oordeel bedrijven over beleid gemeente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Goede bereikbaarheid ▪ Goede dienstverlening ▪ Goede vergunningverlening 	<p>Ruim voldoende.</p> <p>Krimpen aan den IJssel wordt daarbij wel ervaren als een gemeente die voornamelijk reactief reageert.</p> <p>Voldoende maar voor verbetering vatbaar, vooral t.a.v. actieve terugkoppeling bij vragen van ondernemers.</p> <p>Over het algemeen voldoende. Mede afhankelijk van of de ondernemers de aanvraag volgens de geldende procedures indient. Een aantal respondenten ervaart het vergunningproces in Krimpen aan den IJssel als moeizaam.</p>

Onderzoeksvragen	Toetsing adhv norm Krimpen aan den IJssel	Algemene beoordeling 0=nee, 1=ja, neutraal
Mogelijkheden samenwerking economisch terrein	<ul style="list-style-type: none"> • Welke mogelijkheden zien de gemeenten en externe partners voor samenwerking op economisch terrein? B.v. structureel overleg, formele samenwerking, convenanten, pps. • Worden deze mogelijkheden in de praktijk al gebruikt? • Zo nee, waarom niet? • Zo ja, hoe verloopt dit? • Welke aanbevelingen voor (vordere) samenwerking op economisch terrein kunnen worden geformuleerd? 	<p>Op dit moment is de samenwerking op economisch gebied nog beperkt.</p> <p>Wel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beide gemeenten nemen plaats in het RFO - beide gemeenten werken mee aan het IJssel Business Magazine - samenwerking tussen beide gemeenten op het gebied van ICT en op het sociale terrein (bibliotheek en Werkplein). <p>Mogelijkheden voor samenwerking in de toekomst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samen gebied Rotterdam Area uitnuttten - Samen opstellen ruimtelijk economische structuurvisie - Samen oprekken om de afnemende koopkrachtbinding een häll Loc te roepen (gezaamenlijk concurreren tegen Rotterdam) - Convenant afsluiten tussen beide College t.a.v. de bedrijfsvoering - Gezamenlijk verbeteren imago Stompolder - Bedrijfsverplaatsing - hoger abstractieniveau RFO. <p>Belemmeringen voor samenwerken worden vooral gezien in verschillen tussen beide gemeenten (o.a. in economisch structuur, infrastructuur en cultuur) maar er zijn kansen voor verdere samenwerking.</p>
Doelbereik en effect van gevoerd economisch beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Dragen de ingezette maatregelen en instrumenten bij aan het behalen van de geformuleerde doelstellingen? • Zo nee, waarom niet? • Zo ja, waar blijkt dit uit? 	<p>Het economisch beleid van de gemeente is procesmatig ingestoken. Beleidsdoelen zijn vaak niet geëxpliciteerd en meetbaar. Bovendien is de gemeente niet de enige die invloed heeft op de lokale economie. Dit maakt het lastig om uitspreken te doen over doelbereik.</p> <p>Overall gezien zal de gemeente in op het ondersteunen en faciliteren van het bedrijfsleven wanneer daar vraag naar is.</p> <p>De gemeente heeft in de afgelopen twee jaar haar economische positie redelijk weten vast te houden, maar is op punten kwetsbaar.</p> <p>Voor Krimpen aan den IJssel is dit met name de aanhoudende problemen met bereikbaarheid. Ook zou de geringe schaalgrootte van de gemeente op terrajin een probleem kunnen vormen om de uitdagingen die op de gemeente af komen, zoals in de Stompolder, aan te kunnen. Dit wordt voorlopig opgelost met externe inhuur van specialistische capaciteit.</p>

Bijlage 2 Gesprekspartners

INTERNE RONDE

Tabel B2.1 Gesprekspartners interne interviews

Organisatie	Geïnterviewde (functie)
Gemeente Capelle aan den IJssel	De heer Koon (burgemeester)
	De heer Faassen (wethouder)
	De heer Kruijt (gemeentesecretaris)
	De heer Verhoof (hoofd Wonen, FZ, Projecten, WEZP)
	De heer Van Roo (manager Economische Ontwikkeling)
	De heer Verschuren (beleidsadviseur EZ)
Gemeente Krimpen aan den IJssel	De heer Prins (wethouder)
	De heer Boole (gemeentesecretaris)
	De heer Bosker (directeur Ruimte, 1 ^o locasecretaris)
	Mevrouw Plazior (beleidsadviseur Economie en Duurzaamheid)

Bron: Parteia, 2012

EXTERNE RONDE

Tabel B2.2 Gesprekspartners externe interviews

Organisatie	Geïnterviewde (functie)
Kamer van Koophandel Rotterdam	Mevrouw Stiensma (beleidsmedewerker) Mevrouw Goudriaan (beleidsmedewerker)
Rotterdam Investment Agency	De heer Hanssens (senior manager business relations)
Regionaal economisch overleg	Mevrouw Beckers (senior beleidsmedewerker)
Stadsregio	De heer Van Hoof (Procesmanager regionale knooppunten)
UWV Werkbedrijf	Mevrouw Van Dam (manager werkgeversdienstverlening Rijnmond) Mevrouw Scholtes (manager werkzoekenden dienstverlening Rijnmond)
Specifiek Capelle aan den IJssel	
Stichting Capelle XI	De heer De Blok (voorzitter) De heer Van der Heiden (commissie gebiedsontwikkeling)
Stichting Capelle Werkt	De heer Binnendijk (directeur)
OndernemersNetwerk Capelle (ONC)	De heer Kurtschreutter (voorzitter)
Economische Kring Capelle (EKC)	De heer Abma (voorzitter)
Vereniging Capelse Ondernemers (VERCO)	De heer Goudriaan (voorzitter)
Ondernemersvereniging Stadscentrum De Koperwiek	Mevrouw De Blaauw (secretaris)
Parkmanagement Rivium	De heer Van Wouwe (voorzitter)
Specifiek Krimpen aan den IJssel	
OndernemersKring Krimpen aan den IJssel	De heer Breedveld (voorzitter)
Winkeliersvereniging Crimpenhof	De heer Vogels (voorzitter)
Winkeliersvereniging Arcade/De Korf	De heer Mourik (voorzitter)
Winkeliersvereniging De Olm	De heer de Bruijn (voorzitter)
IHC Merwede	De heer Haagheid (financieel manager)
Hollandia/ Onroerend Goed Maatschappij Starnpolder	De heer van Os (adviseur)

Bron: Pantala, 2012

Bijlage 3 Kenmerken bedrijven telefonische enquête

Tabel B3.1 Aantal werkzame personen in de geënquêteerde bedrijven

<i>Aantal werkzame personen</i>	<i>Capelle a/d IJssel</i>	<i>Krimpen a/d IJssel</i>	<i>Totaal</i>
1 (zzp)	10	10	20
2 t/m 4	21	20	41
5 t/m 9	11	8	19
10 t/m 19	2	5	7
20 t/m 49	5	4	9
50 t/m 99	1	2	3
100 t/m 199	0	1	1
Totaal	50	50	100

Bron: Panteia, 2012

Tabel B3.2 Sector waarin de geënquêteerde bedrijven actief zijn

<i>Sector</i>	<i>Capelle a/d IJssel</i>	<i>Krimpen a/d IJssel</i>	<i>Totaal</i>
Industrie	2	7	9
Bouw	6	3	9
Groothandel	5	5	10
Detailhandel	9	8	17
Autosector	3	2	5
Horeca	1	0	1
Transport en communicatie	3	3	6
Financiële en zakelijke diensten	19	11	30
Persoonlijke diensten	2	7	9
Zorg	0	1	1
Anders	0	3	3
Totaal	50	50	100

Bron: Panteia, 2012

Pantcia
Bredewater 26
PO BOX 7001
2701 AA Zoetermeer
The Netherlands
tel: +31 79 343 01 00
fax: +31 79 343 01 01
info@pantela.nl
www.panteia.nl

